bir ekmek bir Politika
(İkisinden de vazgeçilmez)

EKONOMİ
Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Fiyatı 250 kuruş

PERŞEMBE
10
MAYIS 1979

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi
Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 2127

Ecevit ve Müezzinoğlu sevinebilecek mi?

- DÜNYA BANKASI 1980 YILINDA 450 MİLYON VERECEĞİNİ BELİRTİRKEN, ABD SENATOSU 100 MİLYON DOLAR YARDIMI BENİMSEDİ
- AET DIŞİŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISINDA TÜRKİYE'YE "ACİL YARDIM FONU"NDAN 650 MİLYON DOLAR VERİLMESİ KABUL EDİLDİ

IMF'ye 'evet, dendi kredi vaadi arttı

HABER MERKEZİ — Uluslararası Para Fonu (IMF)'in «Stand-By» anlaşmasına ilişkin önerilerini Türkiye Hükümetinin kabul ettiğinin belli olmasından sonra, Dünya Bankası, AET ve ABD Dış İlişkiler Komisyonu'nun kredi açılması konusunda yeni vaadler verdiği haberleri yoğunlaşmaktadır. Ajansların verdiği haberlere göre, AET, Türkiye'ye «Acil Yardım Programı» içinde 650 milyon dolar vereceğini belirtirken, Dünya Bankası'nın da 1980 yılında 450 milyon dolar kredi açacağı öne sürülmektedir. Öte yandan ABD Senato Dış İlişkiler Komisyonu'nun 100 milyon dolarlık «yardım»ı benimsediği ifade edilmektedir.

DÜNYA BANKASI

Dünya Bankası *«Proje İnceleme Heyeti»* incelemelerini sürdürmektedir. İki proje uzmanından oluşan proje inceleme heyeti dün Adana'dan Ankara'ya dönmüş ve yine aynı gün İstanbul'a geçmiştir.

ANKA ajansı muhabirinin edindiği bilgilere göre, Adı Davar ve Knox adlı Dünya Bankası proje uzmanlarının yaptıkları incelemeler sonunda, Dünya Bankası'nın, kredi verdiği projeler ve kredi programına alınacak yeni projeler için 1980 yılında 450 milyon dolarlık proje ve

(Devamı 8. Sayfa'da)

ECEVİT SESSİZ SEDASIZ DÜN ZÜRİH'E GİTTİ

Başbakan ve beraberindeki heyet Avrupa Parlamentosu Bakanlar Konseyine katılacak

Başbakan Bülent Ecevit, dün saat 10.00'da Rahşan Ecevit ve 14 kişilik bir heyet ile beraber İstanbul'dan uçak ile Zürih'e gitmiştir.

Başbakan Bülent Ecevit ve beraberindeki heyet saat 09.45'te Ankara'dan İstanbul'a gelmiş ve Yeşilköy Hava Limanı'nda hiç bir açıklama yapmadan İsviçre Hava Yollarına it bir uçakla Zürih'e hareket etmiştir. Başbakan Ecevit ve beraberindeki heyeti Merkez Komutanı Tuğgeneral Hakkı Kaya, İstanbul Vali Vekili Halit Otkullugil, İstanbul Belediye Başkanı

(Devamı 8. Sayfada)

Evren Brüksel'de NATO toplantısına katılacak

- MİLLİ SAVUNMA BAKANI AKMANDOR DA 11 MAYIS GÜNÜ BRÜKSEL'E GİDECEK

Ankara (A.A.) — Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya ile birlikte dün sabah uçakla Brüksel'e gitmiştir.

Orgeneral Evren ve Orgeneral Şahinkaya, Brüksel'de Avrupa Müttefik Kuvvetleri Yüksek Komutanlığı Karargâhında bugün başlayacak ve iki gün sürecek «Shapex-79» plan tatbikatını izleyeceklerdir. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Evren daha sonra 14 Mayıs Pazartesi günü başlayacak NATO'nun en yüksek askeri organı Askeri Komite'nin toplantısına katılacaktır.

NATO üyesi ülkeler genelkurmay başkanları düzeyinde yapılacak Askeri Komite Toplantısında 30-31 Mayıs tarihlerinde Lahey'deki NATO Bakanlar Konseyinin İlkbahar Toplantısına sunulacak rapor hazırlanacaktır.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, 12 Mayıs Cumartesi günü Türkiye'ye dönecektir.

AKMANDOR 11 MAYIS'TA GİDİYOR

Milli Savunma Bakanı Neşet Akmandor, 15-16 Mayıs tarihleri arasında Brüksel'de yapılacak NATO Savunma Bakanları Toplantısına katılmak üzere, 11 Mayıs Cu-

(Devamı 8. Sayfada)

N. Uğur 13 Mayısta Bonn'da

Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur, Federal Almanya hükümet yetkilileriyle Türk çocuklarının eğitim sorunlarını görüşmek üzere 13 Mayıs'ta Almanya'ya gidecektir.

Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur, beş gün sürecek Almanya gezisi sırasında, Federal Almanya Eğitim ve Bilim Bakanı, Eyaletlerin Eğitim ve Kültür Bakanlarıyla görüşmeler de bulunacaktır. Uğur, bu arada Türk çocuklarını okuduğu okullarda ziyaret edecektir. Görüşmeler sırasında, Türk çocuklarının eğitimi üzerinde durulacağı bildirilmiştir.

13 Mayıs günü Bonn Havaalanı'na varacak olan Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur, Federal Almanya Eğitim ve Bilim Bakanı Dr. Jurgen Schmude tara-

(Devamı 8. Sayfada)

Bu yılki dış kaynak gereksinimi 2.7 milyar Dolar olarak hesaplandı

Ankara, (ANKA) — 1979 yılında Türkiye'nin cari ödemeler dengesi açığının 2 milyar 140 milyon dolar olacağı tahmin edilmektedir. Bu açık, 770 milyon dolarlık dış borç ana para ödemeleri de dikkate alındığında 2 milyar 910 milyon dolara ulaşmaktadır.

Maliye Bakanlığı tarafından yeniden düzenlenen 1979 yılı ödemeler dengesi tahmininde, dış açığın 80 milyon dolarının yabancı sermaye girişi, 100 milyon dolarının ise bedelsiz ithalat yoluyla karşılanması ön görülmektedir. Böylece dış kaynak gereksinimi 2 milyar 730 milyon dolara inmektedir.

Maliye Bakanlığı'nın IMF, OECD, ve Türkiye'ye açılacak yardımın koordinasyonuyla görevli Dr. Walter Klep ile yaptığı görüşmeler de, dış kaynak gereksinimin 832 milyon dolarının karşılandığı, sağlanması gerekli kredi tutarının ise 1 milyar 907 milyon dolar olduğu hesaplanmıştır. Karşılandığı varsayılan 823 milyon dolarlık kredinin 550 milyon doları proje kredileri, 273 milyon doları ise program kredileridir.

İmzalanmış proje kredisi anlaşmalarının 1979 yılı içinde kullanılacak kredi dilimleri 550 milyon doları bulmaktadır. 273 milyon dolarlık program kredisi bekleyişinde ise en önemli pay 150 milyon dolar ile Dünya Bankası'na aittir.

1,9 MİLYAR DOLAR

Dr. Klep, 1979 yılında Türkiye için batı kaynaklarından 1 milyar 907 milyon dolar seferber edileceğini bildirmiştir. Edinilen bilgiye

(Devamı 8. Sayfada)

İŞGÜZAR'I GENSORUYA BOĞDULAR

★ AP'LİLER SOSYAL GÜVENLİK BAKANI HAKKINDA DÜN İKİ AYRI ÖNERGE DAHA VERDİ

Ankara, (A.A.) — AP'li üyeler, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında iki ayrı konuda gensoru açılmasına ilişkin iki önergeyi daha Millet Meclisi Başkanlığına vermişlerdir.

Niğde AP Milletvekili Hüseyin Avni Kavurmacıoğlu ve ar-

(Devamı 8. Sayfada)

MESS yasanın iptali için 50 milyon liralık fon ayrıldı

Anayasa mahkemesi madenler yasasını görüşmeye başlıyor

Ankara, (ANKA) — Anayasa Mahkemesi, madenlerin devlet eliyle işletilmesini öngören yasa tasarısını görüşmeye bugün başlıyacaktır. AP'li milletvekilleri yasanın anayasaya aykırı olduğunu ileri sürerek, Anayasa Mahkemesine iptal davası açmıştı.

Bu arada kısa adı MESS olan Madeni Eşya Sanayicileri Sendikasının, yasanın Anayasa Mahkemesinde iptal edilmesini sağlamak amacı ile 50 milyon liralık bir fon ayırdığı ileri sürülmektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına yakın çevreler bu fonun, yasanın aleyhinde bir kamuoyu oluşturmak için kullanıldığını, bu nedenle MESS tarafından konferanslar, paneller düzenlendiğini, ayrıca Anayasa Mahkemesi üyelerine gönderilmek üzere broşürler hazırlandığını öne sürmüşlerdir. Aynı çevreler, aynı amaçla bu paranın, bazı gazetelerde yasa aleyhine yazılar yazılması içinde harcandığını iddia etmektedirler.

MÜMTAZ SOYSAL DA KATILACAK

Bugün Anayasa Mahkemesinde yapılacak duruşmaya, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal katılacaktır. Bu arada Baykal'ın isteği üzerine, Prof. Mümtaz Soysal da bakanla birlikte Anayasa Mahkemesindeki duruşmaya katılacaktır. Duruşmada Bakanlık Hukuk Danışmanı Onal Beningtan da hazır bulunacaktır.

Van'ın köylerinde kitap dağıtıldı

VAN, (ABC) — Türkiye Kalkınma Vakfı Van Bölge Müdürlüğü 1979 Dünya Çocuk Yılı nedeniyle 1976 yılında depremden büyük hasar gören Muradiye ilçesi ve köylerinde toplam değeri 45 bin lira olan 1637 kitap dağıtmıştır.

Ansiklopedik bilgileri içeren kitaplar yanında sözlük ve benzeri yapıtların dağıtıldığını belirten Kalkınma Vakfı Van Bölge Müdürü Ahmet Akyürek «Amaç depremden zarar görmüş çocuklarımıza bir nebze olsun katkıda bulunmaktır. İmkanlarımız nisbetinde diğer köylere de kitap dağıtmaya çalışacağız» demiştir.

Van Vali Muavini Selami

(Devamı 8. Sayfa'da)

YAZI MÜDÜRLERİ İÇİN ÇIKARILAN YASA OLUMLU KARŞILANDI

Ankara, (A.A.) — Türkiye Gazeteciler Sendikası Ankara Şube Başkanı Yılmaz Gümüşbaş, yazıişleri müdürlerinin hapis cezalarının paraya çevrilmesini öngören yasanın parlamentodan geçmesi üzerine dün verdiği demeçte «şimdi sıra, düşüncelerin cezaevlerine konulmasını engellemeye gelmiştir» demiştir.

(Devamı 8. Sayfada)

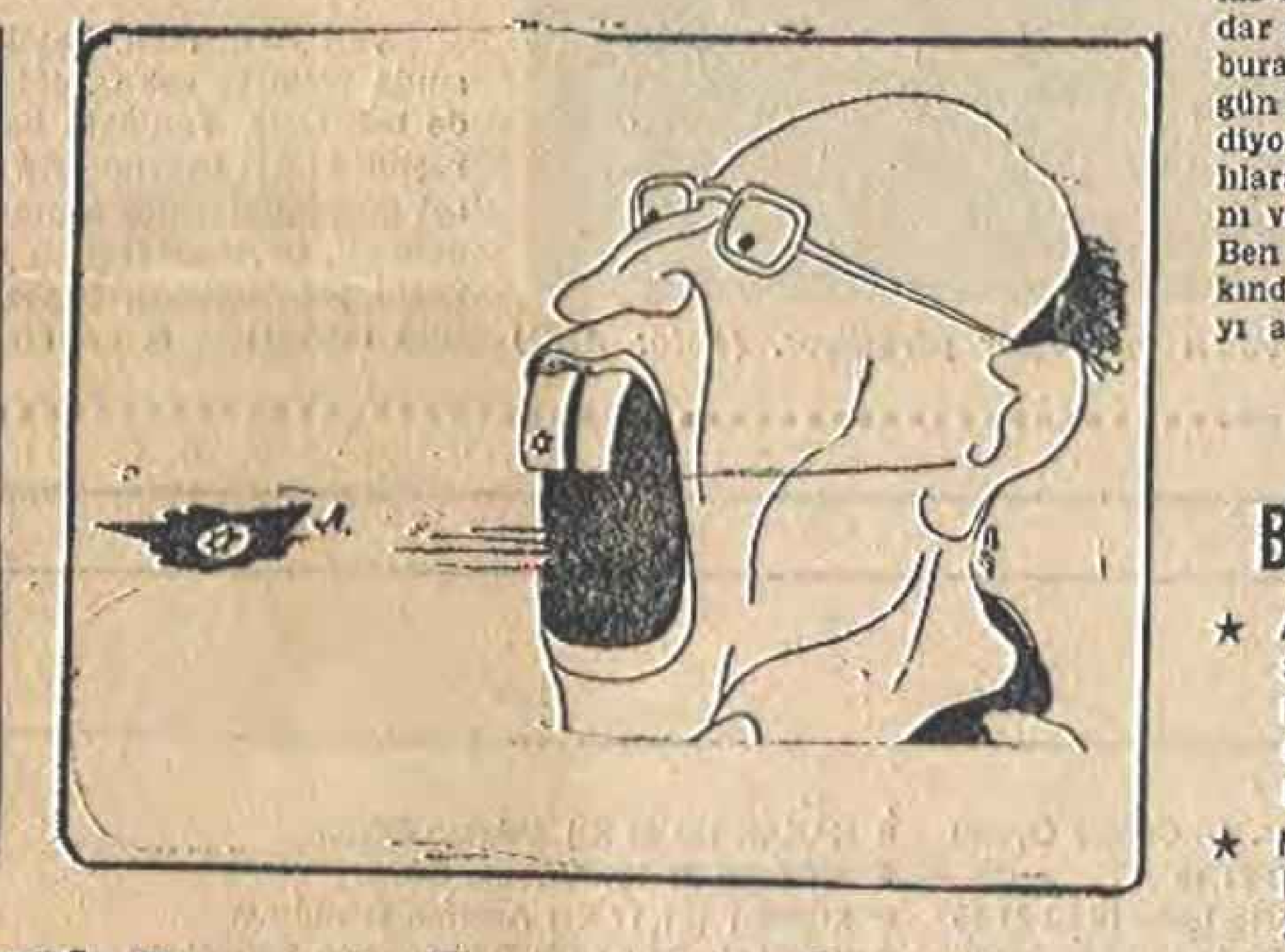

Demirel: «Hükümet her türlü denetimden kaçıyor»

Ankara, (ANKA) — AP Genel Başkanı Süleyman Demirel dün AP ortak grubunda yaptığı konuşmada, «hükümet her türlü denetimden kaçıyor, karaborsa ve kaçakçılığı teşvikten sonra ayyuka çıkmış suistimalleri örtbas etmeye kalkışmışlardır» demiştir.

Demirel, «her şeyin vehamet istikametinde geliştiğini» bildirerek önceki gün gazetelerde bir bakanın koruma polisinin bağlanarak tabancasının alındığı haberinin yayınlandığını belirtmiş «cumhuriyet tarihinde görülmemiş olayların sayısı bir hayli kabarıktır her biri değil bir hükümetin, on hükümetin düşmesine yetecek pek çok olayın cereyan ettiği bir gerçektir.» şeklinde konuşmuştur.

(Devamı 8. Sayfada)

BAZI ÜRÜNLERİN TABAN FİYATLARINI SAPTAMA ÇALIŞMALARI BAŞLADI

İzmir, (A.A.) — Bazı ana ihraç ürünlerinin destekleme alımlarıyla ilgili yeni sezon çalışmalarına başlandığı bildirilmiştir.

TARİŞ Genel Müdürlüğü ile ihracatçı birlikleri yetkililerinden alı-

(Devamı 8. Sayfada)

Türkeş, Türk - İş'in yeni başkanını ziyaret etti

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, Türk - İş'in yeni Genel Başkanı İbrahim Denizcier'i dün saat 10.00'da Türk-İş Genel Merkezinde ziyaret etmiştir. Türkeş, Denizcier'le görüşmesi sırasında yaptığı konuşmada, Türk - İş'in çalışma hayatında en güçlü bir işçi

(Devamı 8. Sayfada)

KIŞLALI, ALİ ELVERDİ'NİN DEDİĞİNDE ISRAR ETTİ "ORDU HÜKÜMETİ DEVİRECEK"

Ankara, (ANKA) — Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı, AP Milletvekili emekli general Ali Elverdi'nin geçen yıl Kütahya'nın Akçaalan kasabasında «ordu 15 gün içinde bu hükümeti devirecek» şeklinde konuştuğunu, bu sözleri kasabadakilerin kendisine bildirdiğini belirtmiş, «bu çeşit tahrikler hep boşa çıkmıştır» demiştir.

Kışlalı, CHP İzmir kongresinde bu olayı anlattığını, ancak sözlerinin gazetelere yanlış intikal ettiğini bildirmiş ve şöyle demiştir:

«Olay şudur: Geçen yıl Kütahya'nın Gediz ilçesinin Akçaalan kasabasında belediye seçimleri yenileniyordu. Oraya Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'la birlikte konuşma yapmak için gitmiştik. Akçaalan'lılar bize şunu söylediler: (Bundan 10 gün kadar önce AP Bursa Milletvekili Ali Elverdi buraya geldi. Yaptığı konuşmada ordunun 15 gün içinde hükümeti devireceğini söyledi. Ne diyorsunuz, bu doğru mu?) Biz de Akçaalanlılara bu türlü tahriklerin gerçeğe uymadığını ve önem vermemeleri gerektiğini söyledik. Ben CHP İzmir kongresinde hükümet hakkında yapılan tahriklere örnek olarak bu olayı anlattım.»

TSİP NAZİLLİ İLÇE BİNASI SALDIRIYA UĞRADI

★ ANKARA'DA SIKIYÖNETİM MAHKEMESİNDE YARGILANAN 18'İ KIZ 38 LİSE ÖĞRENCİSİ İLE 1 MAYIS DOLAYISIYLA GÖZALTINA ALINAN 500 KİŞİ SERBEST BIRAKILDI

★ MERSİN AĞIR CEZA HAKİMİ HALİT VELİOĞLU İÇİN ANKARA'DA TÖREN DÜZENLENDİ

HABER MERKEZİ

NAZİLLİ — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Nazilli İlçe Merkezi önceki gece silâhlı ve sopalı kişilerin saldırısına uğramış, bir işçi yaralanmış, 5 kişi gözaltına alınmıştır.

Emniyet Amirliği yetkilileri, saldırganların gece saat 24.00'te parti binasına girdikten sonra bazı evrakları yırttıklarını, eşyaları tahrip ettiklerini belirtmişlerdir. Yetkililer, olay sırasında parti üyesi Ahmet Taşer adlı işçinin dövülerek ağır yaralandığını bildirmişler, «güvenlik kuvvetlerimiz derhal müdahale ederek saldırganlardan beşini yakaladı. Saldırganların Pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneğine üye oldukları belirlendi. Haklarında gerekli işlemler yapılarak savcılığa sevkedilecekler» demişlerdir.

38 LİSE ÖĞRENCİSİ SERBEST BIRAKILDILAR

ANKARA — Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılanan 18'i kız 38 lise öğrencisi dün serbest bırakılmışlardır.

Tuzluçayır Lisesinde okuyan 38 öğrenci 30 Nisan günü okul bahçesinde çeşitli sloganlar söylemişlerdir. Bunun üzerine sıkıyönetim tarafından gözaltına alınmışlardır. 38 öğrencinin dün yapılan duruşmaları sonunda Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi sanıkların serbest bırakılmalarına karar vermiştir.

500 KİŞİ SALIVERİLDİ

ANKARA — Ankara'da 1 Mayıs günü gı-

(Devamı 8. Sayfada)

Çelişkilerin Engebeli Yolu

— 2 —

Çelişkinin kaynağını şu olgu açığa çıkarıyor: ABD'nin ham petrol dışalımının yüzde 38'i Afrika'dan gelir; ABD elmaslarının yüzde 53'ü Güney Afrika'dan, yüzde 11'i Zaire'den gelir; ABD manganez cevherinin yüzde 31'ini Gabon'dan sağlar; ferrokromun yüzde 34'ü Güney Afrika'dan, yüzde 24'ü Güney Rodezya'dan gelir. Bakır, kobalt ve kakaoya ilişkin benzeri yüzdeleri de bu listeye eklemek gerekir.

«Bağlantı» kavramı tam bir zoralım girişimidir. Bu, Güney Afrika'da kurtuluş ve bağımsızlık için savaşan halklara yardım ve destek sağlayan Sovyetler Birliği, Küba ve öteki sosyalist ülkelere karşı yürütülen isterik kampanyayı açıklar. Bu isteri anlaşılabilir bir şeydir, çünkü ABD emperyalizmi Angola, Etiyopya ve öteki ülkeler halklarının utkularının dünyadaki karşılıklı güçler ilişkisini niteliksel olarak değiştirmekte olduğunun tamamen bilincindedir.

ABD dış politikasının başına dert olan çelişkilerin tam merkezinde iki dünya sistemi arasındaki çelişki bulunmaktadır. ABD emperyalizmi için sosyalizme geçişin verdiği bunalım en acı verici olanıdır.

İki dünya sistem larasındaki çelişki, göreli ekonomik karşılaştırmalardaki değişmeden etkileniyor. 1977'de Sovyetler Birliğinin ve sosyalist Avrupa ülkelerinin sanayi üretimi 197'deki düzeyin yüzde 75 üzerine çıktı, halbuki belli başlı kapitalist ülkelerin üretimi 1970'deki düzeyin yüzde 26 üzerine çıkabildi. Bu yeni gerçekleri kabullenmesi ABD emperyalizminin başına yeni sorunlar açmaktadır.

Sosyalist ülkelerle ticaret ABD'nin dış ilişkilerinde önemli bir unsur haline gelmiştir. Bu ticaret ABD'nin dış ticaret dengesi üzerinde herhangi bir başka ticarete oranla en fazla olumlu etkiye sahiptir y bir iki durum dışında sosyalist ülkeler tüm alıcılar arasında en iyi ödeme yapanlardır. Ancak, en yeni gelişmelerde her zaman görüldüğü gibi, bu ticaret de tekelci sermayeye kendi çelişkilerini sunmaktadır.

Bu kârlı alışveriş için giderek büyüyen bir açlık duyuluyor. Böylelikle, iş çevrelerinden, ticaret yasalarındaki Jacson-Vanik Değişiklikleri gibi ayrımcı ticari sınırlamaların kaldırılması, yönünde büyük baskılar geliyor. Ama, kapitalizmin bu kârlı işe duyduğu açlık ile tekelci sermayenin sosyalizmin kalkınma hızı karşısındaki aşağılık kompleksi ve sinir bunalımları arasında bir çelişki vardır. Dünya güçler dengesi değişmekte devam ettiği sürece, ticaret sorunu, sosyalizmden yana gittikçe daha güçlü bir etken haline gelmektedir.

Sosyalist ülkelerle ticaret açlığını ekonomik devreler de etkiler. Ekonomi, devrenin alt noktasında iken ticarete duyulan açlık büyür. ABD'nin sosyalist ülkelerle olan ticaretindeki yeni etken, onun artık öteki kapitalist ülkelerin ticaret politikalarını denetim altında tutamayışıdır.

ABD emperyalizminin başını ağrıtan iç çelişkilerde yeni bir nitelik vardır, çünkü bunlar dünyadaki geçiş bunalımıyla ilişkili olup, ondan etkilenmektedir. ABD emperyalizmi kapitalizmden sosyalizme tarihsel geçişin sarsıcı dalgalarının etkisinden kendisini koruyamamaktadır. Başvurabileceği yedeklerin kökü kuruyor. Bunalım öğelerini dışarıya satabileceği dünya alanları son derece sınırlı bir düzeye inmiştir. Bu da sürtüşmeleri artırıyor, çelişkileri keskinleştiriyor.

ABD emperyalizminin mekanizmasını gemleyen iç ve uluslararası çelişkilerin çoğu iç içe geçmiş, karşılıklı bağlantılı bir duruda gelmiştir. Yeni dünya güçler dengesini kabullenmeyi reddeden bir dış politikaya karşı bir iç karşıtlık da vardır. Dış politikada bazı kaydırmalar yapmadan iç sorunlara çözüm bulmanın olanaksız olduğu bir düzeye gelinmiştir. Şu ana dek Carter Yönetimi bu yeni unsuru kabul etmek istememiştir, ama baskılar artmaktadır.

Bu yıl silahlanma yarışı, her yıl yüzde 10 tırmanan 130 milyar dolarlık bir askerse bütçeyle desteklenecektir. Bu silah üretimi —pazara girmeyen malların üretimi— düzeyi enflasyon ve vergi artışları için büyük bir itici etken olmuştur. Askersel bütçe kabardıkça, toplumsal hizmetlere ayrılan kaynaklar kısılmaktadır. Böylece, saldırgan dış politika ve bunu destekleyecek askersel bütçeler yaşam düzeyinin düşmesi sonucunu getiriyor.

Bugünkü eğilim, dışardaki 2.500 kadar askersel üs için ayrılan fonlar da içinde olmak üzere askersel üs için ayrılan fonlar da içinde olmak üzere askersel amaçlara yönelik harcamaların tırmanışı ile iç gereksinimler, toplumsal hizmetler, eğitim, konut yapımı, vb. arasında giderek büyüyen bir çelişki doğurmuştur. Askersel bütçelerle halkın gereksinimleri arasında «yolun ortası» büyük ölçüde ortadan kaybolmuştur.

ABD'nin üretimi ve dış ticareti silaha harcanan paraları dengelemeye yeterli değildir. Sonuç, süregiden bir dış ticaret açığı ve doların dünya para pazarlarında sürekli değer yitirmesidir. Doların dünya pazarında büyük değer yitirmesi gerçeklerden kopuk politikaların ürünüdür. ABD emperyalizmi doların zayıflığını kapitalist rakiplerine karşı bir silah olarak kullanıyor. Kısa erimde bu durum belki ABD ürünlerinin rekabet gücünü artırıyor, ama Wall Street'tekiler kaçınılmaz ekonomik çöküntüyü hesaba katmadan kumar oynuyorlar.

Irkçılık ABD kapitalizminin bütünleyici bir özelliğidir. Irkçılık bir ek kâr aracıdır. Bu her zaman ABD emperyalizminin dış politikasının bir özelliği olagelmiştir. Bu da şimdi ciddi bir çelişki olarak ortaya çıktı. Bu çelişki ABD'nin Birleşmiş Milletler'deki temsilcisi Andrew Youngın boğuşmak zorunda kalacağı bir çelişkidir. Afro-Amerikalılar ABD'nin Afrika'daki manevralarını desteklemiyorlar ve desteklemeyecekler. Onlar Siyah'ların demokratik çoğunluk yönetimi için verilen savaşlarını aktif olarak destekliyorlar. Öte yandan Carter Yönetimi, Carter'in Afro-Amerikan toplumuna yaptığı seçim vaadlerini de yerine getirmiş değildir.

Carter Yönetimi Afrika'da, ABD'de uyguladığı ırkçı politikaları saklayamıyor. Wilmington Onlusu'nun 280 yıllık mahkumiyet kararını gizleyemiyor, Yüksek Mahkeme'nin Bakke hakkındaki ırkçı kararını örtbas edemiyor. Aynı şekilde ABD'de de, Afrika'daki ırkçı azınlık rejimlerine sağladığı desteği ve ırkçılık yanlısı manevralarını saklayamıyor.

Öte yandan ırkçılığa karşı savaşımların dünya çapında bir onay ve destekle karşılanmakta oluşu ABD emperyalizminin gerek içerde, gerkse dışardaki bu çelişkisine yeni bir boyut getiriyor.

Derinleşen genel bunalım ve buna eşlik eden çelişkiler ABD kapitalizmini yeni yeni sorunlarla karşı karşıya bırakıyor. ABD bugün, uzun tarihsel dönemler boyunca en yüksek büyüme hızına sahip olmuş bir ülke durumundan alt sıralara düşmüştür. 1967 ile 1977 arasındaki yılda % 2,9'luk büyüme hızı, durgunluğa yakındır. 1967'de Avrupa'daki NATO ülkelerinin toplam gayri safi ulusal ürünü ABD'ninkinin % 81'ini buluyordu, 1977'de aynı kapitalist Avrupa ülkelerinin gayri safi ulusal üretimi ABD toplamının % 90'ına ulaştı. Askersel üretim sektöründeki eşi görülmedik büyüme hızı ve ABD egemenliğindeki çokuluslu şirketlerin gelişmesi ABD'nin genel üretim hızı üzerinde olumsuz bir etki yapmıştır.

ABD ve öteki emperyalist ülkeler kuşaklar boyunca baskı altındaki sömürge ve yarısömürge ülkeleri ucuz hammadde için özel depolar olarak kullandılar. Dünya güçler dengesindeki değişme sonucu, bu ilişkilerde de bir değişiklik meydana geldi. Bugün ABD şirketleri hammadde için belli ölçüde daha fazla bir ödeme yapmaya zorlanıyorlar.

(Devam Edecek)

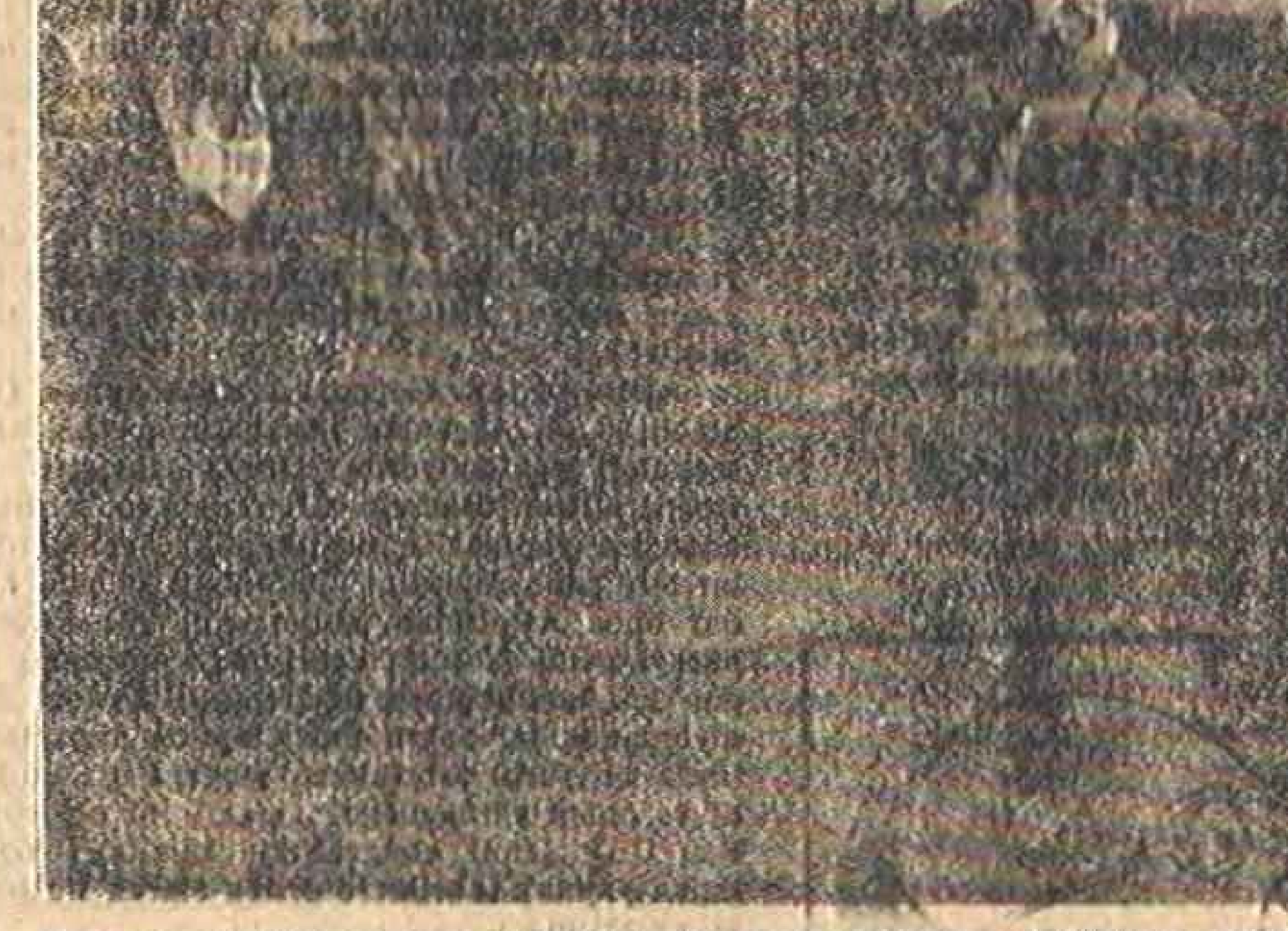

Motorin alabilmek için bekleyen Vanlı yurttaşlar görülüyor. (Foto: ABC)

Van Valiliği motorin darlığını gidermek için önlem aldı

Van (ABC) — Van'da son iki aydan beri devam eden motorin sıkıntısı üzerine, Vali Doğan Pazarcıklı bir tamim yayınlayarak bundan böyle tüm akaryakıt bayilerinin, kendilerine tahsis edilen motorini Van'a getirmelerini istemiştir.

Tamimde ayrıca motorin dağıtımında traktörlerden Teknik Ziraat Müdürlüğü'nden alınmış belgenin istenmesi, içinde yolcu bulunan otobüslere 1750 liralık, Van'a temel gıda maddesi getirilmiş, veya getirmeye gidecek kamyonlara da 750 liralık motorin verilmesi konularına değinilmiştir.

Vali Pazarcıklı, bayilerde akaryakıt dağıtımı sırasında polis ve zabıta ekiplerinin bulunması gerektiğini de belirtmiş, Van'daki bazı tanker sahiplerinin 80 kuruşluk kirayı beğenmeyip başka illere 3 lira kira ile mazot götürdüklerinin saptandığını söylemiştir. Doğan Pazarcıklı, böyle davranan petrol bayileri hakkında yasal işlem yapılacağını, başka illere götürülen Van plakalı tüm tankerlere el konulacağını açıklamıştır.

Son zamlar bit pazarı esnafına yaradı

ELAZIĞ — Ağır ekonomik şartlar nedeniyle artan hayat pahalılığından dar gelirlilerin yanısıra orta dereceli vatandaşlar da alış veriş etmek için bitpazarına akın etmeye başlamıştır.

Tüm ihtiyaçlarını ancak bu gibi yerlerden gidermeye çalıştıklarını belirten dar gelirli vatandaşlar «Bütçemizi bu şekilde denkleştirmeye çalışıyoruz» demişlerdir. Bugün sıradan bir takım elbisenin 3 bin lira, bir ayakkabının bin lira olduğunu söyleyen vatandaşlar, «Bit pazarında bu malzemeleri çok daha ucuza satın alıyoruz» demişlerdir.

DÖRT BİR YÖREDEN KISA KISA...

Kilisli bahçıvanları «Bu yıl marul rekoltesi yüzde 30 artış gösterdi, ancak hepsi elimizde kaldı»

Kilis (ABC) — Kilis'te bu yıl marul rekoltesinde yüzde 30 oranında artış görülmüş, ancak nakliyedeki güçlük nedeniyle ürünün tümü sebze yetiştiricilerinin elinde kalmıştır.

Konuyla ilgili bir açıklama yapan Kilis Bahçıvanlar Derneği Başkanı Mehmet Oruç şöyle konuşmuştur:

«Marul rekoltemiz geçen yıla oranla yüzde 30 oranında fazlalık arzetmektedir. Ancak bunu çevre illere götürmek için imkân bulamıyoruz. Tüm kamyon sahipleri mazot yokluğundan sefere çıkmıyorlar. Her yıl 20'ye yakın pazara dağıttığımız marullar bu yıl elimizde kaldı. Suriye'nin ithal teklifinde bulunduğu marullardan bir tanesini bile ihraç edemedik. Şu anda Kilis'te kişi başına 250 marul düşüyor. Üreticiler ellerindeki marulları hayvanlarına yem olarak veriyorlar.»

Kilis'te halen en iyi cins marul 150 kuruş, orta büyüklükte bir marul 100 kuruştan, küçük marullar ise tanesi 25-50 kuruştan satılmaktadır.

Isparta'da bir demir-çelik deposu açılacak

Isparta (ABC) — Isparta ilinin demir ve çelik ihtiyacının karşılanması amacıyla yakın bir zamanda demir-çelik deposu açılacağı bildirilmiştir.

Bu konuda bir açıklama yapan CHP İl Başkanı Kemal Çağlar, bir süre önce Isparta'ya gelen Demir-Çelik Genel Müdürü Refik Oral'ın konuyla ilgili incelemeler yaptığını ve yakında deponun açılmasının kararlaştırıldığını söylemiştir.

Kemal Çağlar sözlerini şöyle sürdürmüştür:

«Karabük Demir-Çelik İşletmeleri'nin Türkiye çapında mevcut olan 18 deposuna ilaveten Isparta'da bir depo açılması kesinleşti. Ispartalılar bundan böyle demir çelik ihtiyaçlarını Antalya'dan değil, Isparta'dan karşılayacaklardır. Demir-Çelik deposu Haziran ayına kadar faaliyete geçecektir. Böylece Isparta merkezi ve civar ilçelerin yanısıra, yöre köyleri de ihtiyaçlarını buradan karşılayabileceklerdir.»

Aydın'da bir kişi öz oğlunu tabanca ile vurarak öldürdü

Aydın (ABC) — Aydın'ın Nazilli ilçesinde bir baba öz evladını, aileyi bir neden yüzünden çıkan münakaşa sonucunda tabanca ile vurarak öldürmüştür.

Polisten yapılan açıklamaya göre, olay şöyle cereyan etmiştir:

Nazilli ilçesi Aydoğdu Mahallesinde oturan Hilmi Çaltal gece saat 03 sıralarında aileyi bir geçimsizlik nedeniyle oğlu Servet Çaltal ile münakaşaya başlamıştır. Eğitim Enstitüsü'nde okuyan oğlunun ters cevaplarına sinirlenen baba Hilmi Çaltal, tabancasını çekerek beş el ateş etmiş, daha sonra öfkesini alamayan baba, eline geçirdiği mekanik süpürgenin sapıyla da vurmuştur. Olaya Cumhuriyet Savcılığı tarafından el konulmuş, Hilmi Çaltal ilk sorgusundan sonra tutuklanmıştır.

Kilis'te karaborsa ve istifçilik konusunda bir toplantı yapıldı

Kilis (ABC) — Kilis Belediye Başkanı Mehmet Elender, merkez mahalle muhtarları ve meslek temsilcileriyle geniş kapsamlı bir toplantı yapmıştır.

Toplantıda özellikle demir ve çimento satışı üzerinde durulmuş, bu ihtiyaç maddelerinin karaborsa satışının nedenleri görüşülmüştür.

Karaborsa ve istifçilik konusunda yardım isteyen Belediye Başkanı Mehmet Elender «Kilis'te demir, çimento ve bunun gibi inşaat malzemelerinin temininde karaborsa çarkı var kuvvetiyle çalışır, vatandaş bu maddeleri karaborsa olarak alır, fakat aldığı kimseyi ne şikâyet eder, ne de gösterir. Nemelazımcılık almış yürümüştür. Bu konuda mahalle muhtarlarının yardımlarını bekliyoruz» demiştir.

Mehmet Elender, Kilis Belediyesi'ne tahsis edilen demir ve çimentonun, ancak küçük ihtiyaç sahiplerine yeter derecede olduğunu da ifade etmiş, sırası gelen ihtiyaç sahiplerine 15-20 torba çimento verilebildiğini söylemiştir. Elender, çeşitli gıda maddelerinin karaborsa satıldığını gören yurttaşların, hemen Belediyeye başvurmaları gerektiğini de sözlerine eklemiştir.

Toplantı sonunda Kilis'teki 33 mahalle muhtarı ve 50 meslek temsilcisi tarafından Kilis'te belediyenin tanzim satışlarına tahsis edilen demir ve çimento miktarının artırılması için Gaziantep Valiliği'yle temasa geçmek üzere 10 kişilik bir heyet kurulmuştur.

SİNEMALAR

- ALKAZAR (46 75 38) Şansar Zehçet - Ali Cengiz Oyunu 11.00-12.35-13.30-15.20-16.25-17.55-19.20-21.15
- DÜNYA (49 93 61) Emanuell 12.00-14.15-16.30-19.20-21.15
- FİTAŞ (49 93 61) Mark Makru 12.00-14.15-16.30-19.20-21.15.
- EMEK (44 84 39) Yıldızlar Savaşı 12.00-14.15-16.30-18.45 21.15
- ELHAMRA (44 42 96) Siyah Kobra-Ölüm Elçisi 11.00-21.00
- LALE (44 36 96) Dila Hanım - Dokunmayın Şaban'ıma 12.00-14.15-16.30-18.45-21.15
- SES (46 24 16) Cici Kız-Çıplak Prenses 11.00'den sonra devamlı
- ÜNAL (44 93 08) Denizler Hakimi-Altın Şehir 13.30-20.30
- YENİ MELEK (44 42 89) Dokunmayın Dünyama
- ZAFER (44 93 08) Denizler Hakimi-Altın Şehir 13.30-20.30
- AS (47 63 15) Yüzyüze 12.30-21.30
- İNCİ (40 46 96) Aldırma Gönül 12.45-14.15-16.30-18.45-21.30 Cumartesi Pazar 11.00'den itibaren devamlı
- ŞAN (40 67 92) İstasyon
- KONAK (48 26 06) Çiyi

İSTANBUL

- YUMURCAK (61 01 91) Aldırma Gönül-Domatesler Silahlar 11.00-13.20-16.30-18.00-20.30
- AYDIN (21 52 58) Meryem ve Oğulları-Minik Serçe 11.00 20.00
- BULVAR (21 35 78) Kılıç Bey 11.00-13.00-15.00-17.00 21.00
- HAKAN (23 42 33) Aldırma Gönül
- İPEK (22 25 13) Aldırma Gönül
- KISMET (21 17 21) Aldırma Gönül-Acı
- KRİSTAL (21 57 66) Dokunmayın Şaban'ıma
- KARTAL (75 21 27) Kaybolan Yıllar-Emanuel ve Arkadaşları 13.00-20.30
- MARMARA (22 38 60) Ateşli Kan-Asi Motorsikletliler 12.00-14.15-16.30-18.45-21.30
- SİNEMA 74 (72 04 44) Dev Tohumu 12.00-14.15-16.30-18.45-21.30
- ŞAFAK (22 25 13) Lanetliler Dağı
- ÖZKAN (21 81 29) Bakir Delikanlı-Kara Panterin Dönüşü 12'00'den sonra devamlı
- ÖZLEM (21 81 29) Sorma Gir Sokağı-Bu İkiliye Dikkat 12.00'den sonra devamlı
- NİLGÜN (21 11 60) Petrol Kralları-Kanun Gücü
- YILDIZ (21 11 37) Sis Soygunları-Sarı Emanuell
- YENİ METE (Eyüp) Sokakların Belalısı-Cehennemde Buluşalım 12.00-20.30

KADIKÖY ÜSKÜDAR

- ARK (54 02 66) Batan Güneş-Kanlı Döğüş
- AS (38 00 50) Aile Günahları-Olay Adamı 11.00-13.00-15.30-17.30-20.00-22.00
- ATLANTİK (55 43 76) Vahşi Melek
- SİNEMA 63 (55 10 84) Avara
- KENT (36 96 12) Çılgın Atlar
- SUNAR (33 05 84) Bedia
- ÜSKÜDAR (33 24 76) Fadđar-Sokak Kızı

TİYATROLAR

- Lİ POYRAZOĞLU - KORHAN ABAY TİYATROSU: (49 56 52) İsteyenin Bir Yüzü Kara Vermeyen Zenci
- ANYAMANYA KUMPANYA (37 80 83) (Kadıköy Hakan Sineması) Tıpkısının Aynısı (21.30)
- BAKIRKÖY HALKEVİ (71 59 49) Ana
- DEVEKUŞU KABARE: (44 46 76) (Zeki Alasya-Metin Akpınar) Biz Bize Benzeriz
- İSTANBUL AKADEMİK SANAT TOPLULUĞU (33 06 18) (Sunar Tiyatrosu) Suç
- GAZANFER ÖZCAN-GÖNÜL ÜLKÜ TİYATROSU: (46 80 91) Karımla Eyleniyorum
- KENT OYUNCULARI (46 36 89) Odalar-Vanya Dayı

ŞEHİR TİYATROLARI

- HARBİYE (40 77 20) Ayak Bacak Fabrikası
- KADIKÖY (36 31 21) Salon Mutfağı Oh
- ÜSKÜDAR (33 03 97) Almasyonya Berberi (21.00)

HARBİYE TİYATROSU MAYIS AYI ÇOCUK ŞENLİĞİ OYUN DÜZENİ:

- 9 Mayıs Çarşamba 11.00 Emek Köy, 14.30 Şakarcanın Direnişi

12 Mayıs Cumartesi: 11.00 Şakarcanın Direnişi 14.30 Hoşu'nun Utancı

13 Mayıs Pazarı 13.30 Tiyatro Önünde Animasyon 15.30 Açok

AYETULLAH HUMEYNİ, TÜM ISLAM ÜLKELERİNE ÇAĞRIDA BULUNDU

"Mısır'la olan ilişkilerimizi kesmeliyiz,,

Tahran (A.A.) — Ayetullah Humeyni, bütün İslam ülkelerine çağrıda bulunarak, İslamiyete ve müslümanlara karşı en büyük ihanette bulunduğu için Mısır'la bütün ilişkilerini kesmelerini istemiştir. Humeyni mesajında, en büyük ihanet olarak Mısır'ın İsrail'le imzalamış olduğu barış anlaşmasını kastetmektedir.

Humeyni bu arada Mısır halkına da çağrıda bulunmuş ve İsrail'le anlaşma imzalayan Sedat denen hainin elinin kesilmesini istemiştir.

BİR İNGİLİZ HELİKOPTERİNİ YURT DIŞINA KAÇIRDI

Londra'da yayınlanan Daily Express Gazetesi, bir İngiliz uçak şirketinin İran'daki 11 jet helikopterini gizlice İran dışına kaçırdığını açıklamıştır.

Gazete, İran Şahına kiralanan helikopterlerin herbirinin yaklaşık 60 milyon lira değerinde olduğunu ve Humeyni yönetimince devletleştirilmesinden korkulduğu için İran dışına kaçırıldıklarını belirtmiştir.

(Devamı 8. Sayfada)

İspanya-AET görüşmeleri Haziran'da başlıyor

Paris, (A.A.) — İspanya Avrupa Topluluklarıyla İlişkiler Bakanı Leopoldo Calvo, İspanya ile AET arasındaki görüşmelerin Haziran ayında Brüksel'de Daimi Temsilciler düzeyinde başlayacağını açıklamıştır.

Bakan, Fransa Dışişleri Bakanı Jean François Poncet'ye, İspanya'nın AET'nin tarifelerine uygunluk sağlamak açısından gümrük tarifelerini ortalama %

(Devamı 8. Sayfada)

Mısır ile İsrail arasında hava ulaşımı en erken 15 ay sonra kurulabilecek

Kahire (AA) — Bir Mısır hükümet sözcüsü, Mısır ile İsrail hava ulaşımının en erken 15 aydan önce kurulamayacağını söylemiştir.

Orta-Doğu Haber Ajansına demeç veren sözcü, «Hava koridoru ile ilgili sorunların çözümü onaylanmış anlaşma belgelerinin değiştirilmesinden sonraki altı ay içinde mümkün olmayacaktır. Hava koridorunun kurulabilmesi için daha sonra da bir dokuz ay gerekecektir» demiştir.

YILANLARLA ARKADAŞLIK

Peter Snyman'ın, zehirli yılanlarla aynı odada en uzun süre kalma rekoru kırma denemesi sürmektedir. Peter Snyman, çok zehirli 24 yılanla aynı odada 40 gün yaşamayı amaçlamaktadır. Bu alandaki eski rekor 36 gündür.

Salvadorlu gerillaların 4 gündür elinde bulunan

Rehineler serbest bırakıldı

San Salvador (AA) — «Devrimci Halk Cephesi» örgütüne bağlı Salvadorlu gerillalar geçtiğimiz Cuma gününden bu yana işgal ettikleri Kosta Rika Büyükelçiliğinde rehin aldıkları beş Kosta Rikalıyı serbest bırakmışlardır.

Üç Kosta Rika'lı diplomat ve iki Salvador'lu görevlinin serbest bırakıldığını açıklayan Salvador Dışişleri Bakanı Rodrigez ayrıntılı bilgi vermemiştir.

Gerillalar tutuklu bulunan beş arkadaşlarının serbest bırakılmasını istemekte, ancak yetkililer bu gruba bağlı yalnızca iki tutuklu bulunduğunu savunmaktadır.

Bu konuda açıklama yapan Kosta Rika Dışişleri Bakanı Calderon ülkesinin Salvador daki büyükelçiliğini işgal edenlerin rehineleri serbest bırakmasıyla ilgili hiçbir bilgisi olmadığını söylemiştir.

Barış İçinde yaşam

Bireylerin ve ulusların barış içinde yaşama hakkı en temel haklardan biridir ve bu hak tüm öteki insan haklarını belirler. Bu hak olmadan öteki haklar yaşama geçirilemez. İnsanlık tarihinin bize öğrettiği ders budur. Gerçekte, yaşamak, varolmak ve kendini korumak hakkıdır bu. Sonuç olarak bu, hakların hakkıdır.

Barış içinde yaşama hakkının formüle edilmesi, özünün oluşturulması ve somutlaştırılması Marksizm-Leninizm'in bellibaşlı teorik ve pratik kazanımlarından biridir. Marks, Engels ve Lenin komünizmin tarihsel görevinin —insanları ve ulusları sosyal adaletsizlikten, her çeşit baskı ve sömürü biçiminden kurtarmak— savaşın dehşetlerinden uzaklaşma, kalıcı bir barış kurma savaşımıyla sıkıca bağlı olduğuna inanıyorlardı. Marks'tan önce filozoflar, tarihçiler, ekonomistler ve politikacılar savaşların gerçek nedenlerini anlayamıyor ve bu yüzden de bunları etkin bir şekilde ortadan kaldırma yolunu çizemiyorlardı. Marksizm-Leninizm bu alanda bir dönemeci belirledi ve emperyalizm döneminde savaşların sınıfsal kaynaklarının en tam çözümlemesini de Lenin sağladı. Barış hakkını sosyalist devrimin başlıca belgilerinden biri yapan ve barış içinde yanyana yaşama fikrini formüle eden Lenin'di. Marksizm-Leninizm savaşların sosyo-ekonomik, sınıfsal ve tarihsel köklerini ortaya koydu ve açıkladı, bunları uzaklaştırmanın, kalıcı bir barış kurmanın mümkün olduğunu gösterdi.

Farklı sosyo-ekonomik sistemlere sahip devletlerin barış içinde yanyana yaşaması sorunu, pratikte, 1917 Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin utkusundan sonra uluslararası politikada formüle edildi. Bu sıralarda, sosyalizmle kapitalizm arasındaki çelişki henüz kapitalist formasyon içindeki sınıf savaşımının ana içeriği durumuna gelmiş değildi, ama uluslararası ilişkilerin başlıca sorunuydu. Lenin, «Devrimci Görevleri» başlıklı yazısında, devrimden sonra Rusya'nın bütün dünyaya sağlayacağı birincil ve başlıca değerlerden birinin demokratik koşullara uygun genel bir barış olacağına işaret ediyordu. Buna uygun olarak, Sovyet hükümetinin ilk hukuksal eylemlerinden biri de, 26 Oktobr (8 Kasım) 1917'de kabul edilen Barış Buyrultusu oldu. Lenin, sosyalizmin insanlığın barışçı çıkarlarını temsil ettiğini ve militaristlerin ve emperyalistlerin savaş planlarına karşı bu çıkarların savunucusu olduğunu defalarca vurgulamıştır. Lenin, somut durumun adamakıllı bir çözümlemesini yapmış ve varolan koşullarda kapitalizmle yanyana yaşamanın, sosyalizmin dünya çapındaki sonul utkusu bakımından zorunlu olduğunu göstermiştir.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin kurulmasından hemen sonra, SSCB Merkez Yürütme Komitesi Prezidyumu, «Dünyanın Tüm Halklarına ve Hükümetlere» çağrısında, Sovyetler Birliği'nin tüm uluslarla barışı korumak amacı taşıdığını ilan etti. (Devam Edecek)

Bengal'li göçmenler Muhafazakar partinin zaferini kaygıyla karşıladı

Irkdaşlarına yapılan haksız muamelelerden şikâyet eden Bengalli bir kahvehane sahibi dükkânının önünde.

Londra, (ABC) — Büyük çoğunluğu Londra'da yaşayan Asyalı göçmenlerin, Muhafazakâr Parti iktidarını kaygılya karşıladıkları bildirilmektedir. Doğup büyüdükleri ülkelerini çok farklı nedenlerle terkedip Londra'ya yerleşen, ancak yeni bir kültür ve farklı yaşama koşulları altında zaten çok zorlu bir mücadele veren bu göçmenler, İngilizlerle aralarında çıkan sorunları da pek çözememektedirler. Böyle bir ortamda, Bayan Thatcher'in yılbaşlarında İngiltere'ye renkli halkların göç etmelerine karşı çıkan demecini hatırlatan Asyalı ve en önemlisi Bengalli göçmenler, iktidarın yeni sahipleri-

(Devamı 8. Sayfada)

Londra'da yaşayan Bengalliler ve onların arasında, sokaktaki tartışmaları ilgisiz bir yüzle seyreden bir Yahudi dükkân sahibi.

İngiliz Polisi kuşku çekici bulduğu bazı Bengalli göçmenleri kimlik kontrolüne tabi tutarken...

BAŞBAKAN THATCHER İLK ULUSLARARASI TEMASINI SCHMİDT'LE YAPACAK

Londra (ANKA - DPA) — İngiltere'nin yeni başbakanı bayan Margaret Thatcher'in uluslararası düzeydeki ilk temasını Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt'le Perşembe ve Cuma günleri Londra'daki ofisinde yapacağı bildirilmiştir.

Thatcher ve Schmidt arasında yapılacak görüşmenin İngiltere ve Federal Almanya arasında sürdürülmekte olan düzenli görüşmeler kapsamında yapılacağı bildirilmektedir.

Londra'ya Dışişleri Bakanı Genscher ile birlikte gidecek olan Helmut Schmidt ile İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher'in, Batı ülkelerinin Türkiye'ye yapacakları 500 milyon dolarlık ivedi yardım konusunun görüşüleceği bildirilmiştir.

Öte yandan Federal Almanya'nın başkenti Bonn'da Başbakan Helmut Schmidt'le görüşen Birleşik Amerika Senatosu Bütçe Komisyonu Başkanı Edmund Muskiev, Türkiye'ye yardım paketinin kısa sü-

(Devamı 8. Sayfada)

Brezilya'nın en büyük elektrik kuruluşu bir bankalar konsorsiyumundan 400 milyon dolar kredi aldı

Frankfurt, (ANKA) — Brezilya'da kullanılan elektrik enerjisinin yüzde 40 oranındaki bölümünü üreten Brezilya'nın en büyük elektrik kuruluşu «Centrais electricas Brasileiras» uluslararası bankaların oluşturdukları bir konsorsiyumdan 400 milyon dolar kredi almıştır.

Kuruluş, alınan krediyi önümüzdeki yıllarda hidroelektrik santrallarına yapacağı yatırımların dış finansman gereksinimine yöneltecektir.

Kuruluşa kredi veren bankalar konsorsiyumunun önderi Alman Genossenschaftbank'tır. Konsorsiyumun diğer üyeleri se şunlardır: Bank For Gemeinwirtsc-

(Devamı 8. Sayfada)

Arjantin'de helikopter kazasında 11 kişi öldü

Buenos Aires (A.A.) — Arjantin'in Cordoba bölgesinde bir askeri helikopter düşmüş, 11 kişi ölmüş, dört kişi de ağır şekilde yaralanmıştır.

Başkentin 800 km Kuzeyindeki San Fransisco'da meydana gelen kazanın nedenleri belirlenememiştir.

Arjantin Hava Kuvvetlerine ait helikopterde bir para şütçülük yarışmasına katılan yarışmacıların bulunduğu bildirilmiştir.

Guatemala idam mangası 9 kişiyi daha öldürdü

Guatemala (A.A) — Guatemala'da çeşitli yörelerde, son 24 saat içinde biri kadın olmak üzere 9 kişinin cesetleri bulunmuştur.

«İdam Mangası» üyelerince öldürüldükleri sanılan dokuz kişinin cesetleri üzerinde işkence izleri görülmüştür.

Dünyanın en büyük oyuncak tekeli Çin'de bebek koştumları üretecek

Pekin, (ANKA) — Mego International adlı dünyanın büyük oyuncak fabrikaları sahibi bir firma ile Çin Hükümeti, firmanın Çin'de bebek elbisesi fabrikası kurması konusunda anlaşmaya varmışlardır. Buna göre, Mego International Çin'e 100 adet bebek elbisesi dikecek dikiş makinesi sağlayacak ayrıca 100 Çin'liyi bu konuda eğitecektir. Çin makinelerin bedelini fabrikada üreteceği «dünyanın en büyük süper kahramanları» giysileri dikerek ödeyecektir. Megon'un yarattığı süper kahraman giysileri arasında süperman ve Batman gibi resimli roman kahramanları da bulunmaktadır.

Mego International firmasının halen Hong-Kong'da üretim yapan bir oyuncak çocuk fabrikaları bulunmaktadır. Çin'deki tesisler ise kanton vilayetinde kurulacaktır. Çin' üretim arttıkça Mego'dan daha fazla makine almayı kararlaştırmıştır. Mego firması yetkilileri kanton fabrikasının çok yakın gelecekte 100 üniteden 200 üniteye çıkmasının beklendiğini bildirmişlerdir.

Irak, gelişen ülkelerin enflasyona karşı fon kurmasını önerdi

Bağdat, (A.A.) — Irak, gelişen ülkelerin, enflasyondan etkilenmelerini önlemek amacıyla, sanayileşmiş ülkeler ve petrol dışsatımcısı ülkelerin ortaklaşa katılacakları bir fon kurulmasını önermiştir.

Irak Ticaret Bakanı Hasan Ali, yaptığı açıklamada, sanayileşmiş ülkelerin fona katkısının, gelişen ülkelere mal ve hizmet olarak sattıkları şeylerin miktarı kadar, petrol satıcısı ülkelerin katkısının ise, petrol fiyatlarına yapılan zam oranında olmasını önermiştir.

Leyland ve Honda firmaları lüks otomobil yapacak

Londra, (ANKA) — İngiliz Leyland firması ile Japon Honda otomobil firması yetkililerinin orta büyüklükte lüks otomobil yapımı için görüşmelerde bulundukları bildirilmiştir.

Japon ve İngiliz Leyland firmalarının ortak yapımı olacak otomobilin Canley'de üretimine iki yıl içinde başlanacağı belirtilmektedir.

BELGESEL / BİR SEMİNER

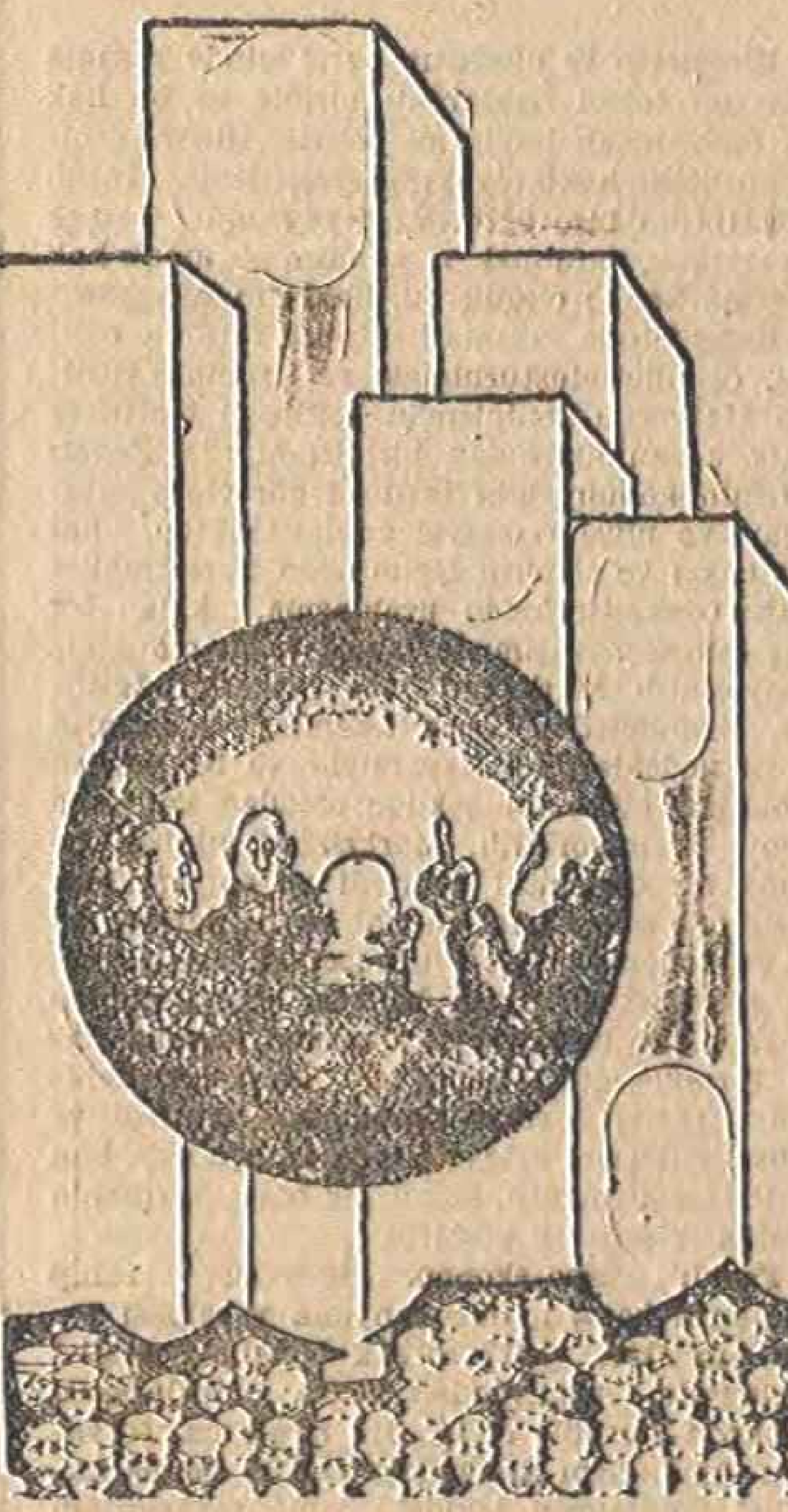

YEREL YÖNETİM VE GÜÇ YAPISI

seminer

Ülkemizde Yerel Yönetimin Genel Yapısı

Politikacının bu kaynaktan yararlanarak oy toplama umudunu tümden kestiği belki söylenemez. Ancak halk kitlelerinin gerçekleri görmeye başlaması bu alanda umut besleyenleri de caydıracaktır. Bunun nedeni açıktır. İl, bir bölge sayılır. İster Genel İdarenin bir parçası olsun, ister yerel yönetim birimi olsun, 67 bölge ülkemiz için çoktur. Ulaştırmanın, haberleşmenin sınırlı olduğu dönemlerde, küçük iller belki kamu görevlerinin yapılması için bir yarar sağlamıştır. Günümüzde ise birkaç il'i içine alan bölgelerden etkin ve başarılı görev beklenir. İl statülerine dokunmak ise komşu il, ilçe, bucaklar arasındaki geleneksel geçimsizlikleri, düşmanlıkları körükleyecektir. Bu nedenle ülkeyi 8-10 bölgeye ayırmak, eşgüdümü sağlayacak, illerüstü örgütler kurmak en çıkar yol sayılabilir. Genel Müfettişliklerin öyküsüne girmek istemiyoruz. Çok partili dönemin ilk yıllarında kaldırılan Genel Müfettişlikler güvenlik kaygısı ile kurulmuşlardı. Kendilerine ekonomi, sağlık, bayındırlık, eğitim alanlarında da görev verilen bu örgütlerin kaldırılması yerine, bölge plancılığının amaçlarına uygun biçimde yeniden düzenlenmesi uygun olurdu.

BELEDİYELER

Belediyeler tüm dünyada geleneksel yerinden yönetim birimleridir. 100 yıl önce çıkarılan Dersaadet (İstanbul) ve Vilâyet Belediye Kanunları ile Osmanlı Ülkesindeki Belediyelerin kuruluşu düzenlenmiştir (İstanbul'da Belediye örgütü 20 yıl daha öncesine gider). Cumhuriyet döneminde belediyelerin, İl Özel İdareleri ile köylerden daha çok etkili olduğunu, ön plana geçtiğini görüyoruz. Örneğin 1924 yılında belediye gelirleri (rüsumu belediye) kanunu çıkarılmış, 1948'de bunun yerini 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu almıştır. 1930'da çıkarılan Belediye Kanunu çok geniş kapsamlıdır. 1928'de Ankara için özel bir kanunla İmar Müdürlüğünün, 1958'de İmar Bakanlığı'nın kurulması da Belediyelere verilen önemi gösterir. İlk adı Belediyeler Bankası olan İller Bankası'nı da bunlara eklemek gerekir.

Belediyelere verilen önemin, öteki yerel yönetimlere verilen öneme bakınca üstünlüğü görecelidir. Hemen ekleyelim, 1930'da çıkarılan Belediye Kanunu ile verilen zorunlu görevleri belediyeler ya hiç yapmamakta, ya da eksik ve aksak yapabilmektedir. Bunun başlıca nedeni büyük-küçük bütün belediyelerin gelir yetersizliği içinde çırpınmalarıdır. Bu nedenle belediyeler, bindikleri dalı kesercesine taşınmaz mal satarak, memur maaşlarını ödemek, günlük giderlerini karşılamak yoluna itilmişlerdir.

Belediye sayısının 1948'den sonra, her yıl ortalama 40 kadar artarak 1700'e ulaştığını görüyoruz. Bunun nedeni göreceli üstünlüktür. Üç yerel yönetim türü arasında, akçalı yönden yalnız belediyeler sırtlarını, bir ölçüde, Devlet gelirlerine dayamış durumundadırlar. Bunu biraz açıklayalım.

1948'de çıkarılan Belediye Gelirleri Kanunu ile Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Tekel Safi Hasılatı, gibi Devlet vergilerinden, belli oranlarda pay ayrılması öngörülmüştür. İller Bankasında toplanan bu payların yüzde 80'i nüfusuna göre bütün belediyelere dağıtılır. yüzde 20'si de, nüfusu 50 binden az olan belediyelerin görevlerini finanse etmek üzere bir fonda toplanır. 1976 yılında yüzde 80'lerde ndağıtılan paranın toplamı 153 milyon lirayı bulmuştur. Böylece nüfusu 2000'in üstüne çıkarak Belediye örgütüne kavuşan bir köy, yalnız bu kaynaktan 300 bin TL'den fazla bir gelir sağlayacaktır. Ayrılan yüzde 20'lerden, başka fonlardan, İller Bankasının teknik yardımlarından da çoğunlukla küçük belediyelerin yararlanması eklenince, belediye statüsüne kavuşmak için gösterilen çabaların nedeni daha açık ve seçik olarak anlaşılır.

KÖYLER

Köyler 1924 yılında çıkarılan Köy Kanunu ile tüzel kişiliği olan yerel yönetim düzeyine ulaşmışlardır. Köy Kanunu o günün koşullarına göre ileri bir adımdı. Ağaların kaldırılması, sıtma savaşının başarıyla uygulanması, eğitimle ilgili çabalar, köyün savsaklanmadığını gösterir. Özlenen, beklenen sonucun elde edilememesi, Köy Kanunu ile verilen görevlerin yapılamaması 1929'da başlayan ekonomik bunalımın yükünü köylü kesimin, tarımın çekmesi ile açıklanabilir. Günümüzde bile taban fiyatı uygulamalarının yetersizliğinden, köylünün alınterinin karşılığını alamadığından söz ediliyor.

Köy Kanununda yer alan gelir kaynakları şu üç kümede toplanır. (1) Salma, (2) İmece, (3) Öteki gelirler. Köy gelirlerinin sağlanmasında bu üç kaynaktan her birinin ortalama payı 1/3'dir. Öteki gelirlerden söz etmeyeceğiz.

Salmanın yükümlüsü, köyde yaşayan, ya da köyle ekonomik ilişkisi bulunan ailelerdir (Haneler). 1930 yılına kadar salmaya tavan konmamıştı. Köy Kanununun öngördüğü işler için her aileden hal ve vaktine göre para, ya da ürün olarak salma alınırdı. Köylü muhtar, imam, sığırtmaç, korucu aylığını, yıllığını çoğunlukla ayrı ayrı salmalarla öderdi.

Kötüye kullanıldığı nedeni ile, 1939 yılında çıkarılan 3664 sayılı kanunla salma toplamının 20 TL. den fazla olamayacağı saptandı. İkinci Dünya Savaşı ile başlayan, günümüzde de hızını arttırarak sürüp giden enflasyon yüzünden 20 TL. anlamını tümden yitirdi. Hazırlanan kimi Köy Kanunu tasarılarında salma tavanını yükseltmek şöyle dursun, «yıllardan beri ızdırap kaynağı olduğu» gerekçesiyle salmanın kaldırılması istenmiştir. Anayasa Mahkemesi salmanın Anayasaya aykırı olduğu biçimindeki başvurulara katılmadığını, bu konuda aldığı kararda göstermiştir.

İmece ücretsiz çalışma zorunluğudur. Gelenek hukukumuzda yüzyıllardan beri uygulama bulan imece Köy Kanunu ile yasallaştırılmıştır. Ancak çok partili döneme değin Parlamento ve Genel Yönetim, imeceye köyle ilbil işlerin ucuz, kısa zamanda ve başarı ile yapılması açısından bir kurtarıcı göz ülle bakmışlardır. Bu anlayışın köy okullarının yapılmasında büyük ölçüde abartıldığını görüyoruz. Çok partili dönemde ise, kentlerde olduğu gibi, okulu, yolu, herşeyi genel idarenin yapacağı görüşü savunularak, imeceye karşı çıkma eğilimi güçlendirilmiştir.

1963 yılında planlı döneme girildikten sonra, Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, TOPLUM KALKINMASI, köy kalkınması anlamında kullanılmıştır. Buna göre ilk beş yılda her İl'den bir İlçe'de deneme çalışması başlatılacak, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi sonunda ise, TYoplum Kalkınması uygulanmayan köy kalmayacaktı. Bu yönteme göre köyler kalkınma birimi olmaktan çıkıyor, bir ilçe bütün köyleri ile bir kalkınma birimi oluyordu.

Toplum Kalkınması küçük toplulukların sosyal, ekonomik, kültürel alandaki gereksinmelerini, Devlet gücü ile hal kgücünü birleştirerek karşılamak anlamına gelir. Yüzyılların uygulaması köylünün genel idareye ve kendisine olan güvenini yitirmesi sonucunu doğurmuştu. Uygulamalarla kimi görevlerin yapılması yanında, bu görevin yeniden canlandırılması amaçlanıyordu. Kısaca Ankara'da, büyük merkezlerde alınan kararlarla değil, köylünün benimseyeceği, özlemini çektiği işlerden, görevlerden başlamak sözkonusu idi. Bunun için duyulan ihtiyaca ve kısa sürede başarıya ulaşacak işlere öncelik tanımak gerekiyordu. Bu anlayış «başarı başarının mayasıdır» sözü ile özetlenebilir.

Duyulan ihtiyaç (Felt needs) doğal liderlerin aracılığı ile saptanacaktı. Köye hizmet götüren kamu kuruluşlarını eşgüdüm içinde olmaları başarının temel koşulu idi. Bunları sağlamak için Ankara'da, pilot ilçelerde, bunların il merkezlerinde seminerler düzenlendi, toplantılar yapıldı, lider kampları açıldı. 5 yıl içinde 37 ilçe, Toplum Kalkınması pilot ilçesi durumuna geldi.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde köylerde iki ayrı çeşit uygulama yapıldı. 1. Köy Kanununa dayalı uygulamalar, 2. Toplum Kalkınmasına dayalı uygulamalar. Plan stratejisine göre 15 yıl sonra tüm köylerimizde toplum kalkınması uygulanacaktı. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, hiç bir gerekçe gösterilmeden, toplum kalkınmasına yer verilmediğini görüyoruz. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında uygulama programlarında, 15 yıllık plan stratejisinde söylenenler sanki unutulmuştu. Bu davranış, planlı çabalara olan güveni sarsmak bakımından ve köyler açısından yeni bir düş kırıklığı yaratmıştır, diyebiliriz.

Salma ve imece, köylünün duyduğu, özlemini çektiği gereksinmeler için istenecek, Devlet köyde sağlamayan araç, gereç, uzman ve demir, çimento, cam, kereste gibi malzeme ile katkıda bulunacak, yüzyılların savsaklamasının son bulduğu kanıtlanacaktı. Özetle, toplum kalkınması dışındaki çabaların (Köy Enstitüleri çabası sürdürülseydi, toplum kalkınmasına da gerek kalmazdı) yüzeysel kaldığı söylenebilir. Amerikan Barış Gönüllülerinin köylere toplum kalkınması uzmanı olarak gönderilmesini anlamak ise çok güçtür. 10 Eylül 1977 günlü Resmi Gazetede yayınlanan bir kanunla köy (ve mahalle) muhtarlarına aylık bağlanması da köylüye, yerel yönetim birimi olan köye yaklaşma konusunda, doğru yolu bulmak şöyle dursun, yanlış yollarasaptığımızı, çelişkilerden kurtulamadığımızı göstermeye yeter.

Üç kümede toplanan yerel yönetimlerden İl Özel İdarelerinin varlık ndenlerini yitirdikleri kanısında olanlara biz de katılıyoruz. Genel İdarenin bir taşra örgütü olarak il sayısı 67 ile dondurulabilir. Bu görüşü savunmamızın nedeni, 67 sayısını artırmak, ya da eksiltmek için yapılacak her girişimin komşu, il, ilçe, bucak ve köyler arasındaki, kimi yer ve dönemlerde düşmanlık ölçülerine varan, geçimsizliği artırması, kösteklemesi kuşkusudur. 8-10 ili kapsayan örgütlerde eşgüdüm, ortak gereksinmeler karşılanabilir.

Köyle açısından Toplum Kalkınmasını canlandırmakta yarar vardır. Bu alandaki başarı için İl Özel İdarelerini kaldırmak, ilçeleri tüzel kişiliğe kavuşturmak da doğru olur. Öte yandan bütün köyleriyle toplum kalkınması birimi durumuna girecek olan ilçelerin akçeli yönden, araç, gereç, makine farkı ile desteklenmesi zorunludur.

(Devam Edecek)

Uluslararası sendikal hareket ve Türkiye

— 6 —

Konferansta alınan kararda, Marshall Planının «iyi niyetli» bir yardım planı olduğu belirtilmekte ve planın uygulanmasında sendikaların hükümetlerle işbirliği yapması önerilmektedir.

Sınıf sendikacıları ise, Marshall Planının gerisindeki emperyalist niyeti yakalamışlardır. CGT Genel Sekreteri Benoit Frachon şöyle demektdir: «Batı Avrupa ülkelerin yardım masalı altında, Amerikan tekelcileri, savaşın yıkıntıya uğrattığı Batı Avrupa ülkelerinde, yeniden toparlanmanın güçlüklerinden yararlanarak egemenliklerini sağlamaya çalışmaktadırlar.»

DSF Sekretaryasının 1 Mayıs 1948'de yaptığı açıklama aynı doğrultudadır. İngilizler ve Amerikalılar bu açıklamayı eleştirirler. CİO, AFL'yle aynı görüştedir artık.

Bu arada Avrupa ülkelerinde sınıf savaşımı şiddetlenmekte, İtalya ve Fransa'da büyük grevler düzenlenmektedir. 1948 Şubat'ında, Çekoslovakya'daki genel grevin hemen arkasından işçi sınıfı iktidarı ele geçirmiştir.

1948 Ekim'inde TUC Genel Konseyi, DSF'nin bir yıl süreyle faaliyetini askıya almasını ister. CİO da benzer bir öneri getirir.

1949 başında DSF Yönetim Kurulu Paris'te toplanır. Başkan İngiliz Deakin'dir. Başına yaptığı açıklamalarda Deakin, önerileri kabul edilmediği takdirde DSF'yi terkedeceklerini söyler. CİO'dan Carey ise, DSF'nin artık bir cesetten başka şey olmadığını iddia eder.

19 Ocak'ta Deakin, Carey, Kupers ve Cope'nin toplantıyı terketmesiyle kopuş kesinleşmiştir.

İngiltere, Belçika ve Amerikan CİO'yu, Norveç Yeni Zelanda, Danimarka, Avustralya, Avusturya, İsveç ve İsviçre sendikal merkezleri izler.

DSF Yönetim Kurulu, 28 Ocak'ta dünya işçilerine bir çağrı yaparak, «Şimdiye kadar varolan işçilerin çıkarlarını savunmaya devam ettiğini ve tek dünya sendikal örgütünün, tüm ülkelerdeki devam edeceğini» belirtir.

9 Mayıs'ta Louis Saillant, ayrılmalara rağmen üye sayısının, DAC, Japonya, Moğolistan, Tunus, Filipinler örgütlerinin katılmasıyla 67 milyona çıktığını açıklar. 1949'daki Milano Kongresinde, daha çok Avrupa dışında yaygınlaşan DSF'nin üye sayısı 71.680.890'dır.

'nin kurulmasıyla uluslararası sendikal vardığı aşama, CİA'nın ve Amerikan emizminin yoğun çabalarıyla kısa süre içinde geriye çevrilmiştir. Yeni bölünme, sendikacılık anlayışlarının da belirginleşmesini ortaya çıkarmıştır. DSF'den ayrılanlar, temeli sınıf uzlaşmacılığı olan sendikal akımı, ülkelerinin koşullarına göre belirlenen biçimler altında sürdürmüşlerdir. ABD'de bu biçimler gangster sendicalığa kadar uzanırken, İngiltere'de, TUC'un İngiliz reformist partisiyle organik bütünlüğü içinde daha esnek görünümler ortaya koymuştur. DSF'nin, o dönemde, tarihsel koşular gereği ağır basan sınıf sendikacılığı ilkeleri gelişmiş, örgüt kitleselleşirken, demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının ilkeleri netleşmiştir. Bu sayededir ki, DSF'nin 9. Kongresinde üye örgüt sayısı 73'e, üye işçi sayısı ise 190 milyona ulaşmıştır. DSF'nin sürdürdüğü birlik politikasının bugün yarattığı etkilere gelinene kadar, uluslararası sendikal hareket acı deneyimlerden geçmiş, «soğuk savaş» dönemini yaşamıştır.

8 Mart 1949'da Uluslararası İşkolu Sekreteryalarının bir konferansında, İrwing Brown, yeni bir uluslararası örgütün çekirdeği olacak bir organın kurulmasını önermiştir. Daha önce, 5 Şubat 1949'da, AFL Yönetim Kurulu, CİO ve «Komünist olmayan» tüm yabancı sendikalarla yeni bir uluslararası örgüt kurmak amacıyla ilişkiye geçmeye karar vermiştir. AFL, CİO ve TUC'un önayak olmasıyla Cenevre'de bir konferans toplanmış, bir programın hazırlanması ve yeni örgütün kurulması için yeni bir konferans çağrısı yapılması kararlaştırılmıştır. AFL Başkanı George Meany şöyle demektedir: «Batıyla ilgili sorunlarda, her dünya sendikal örgütünün başlıca uğraş konusunu, Avrupa'nın kendini toparlaması, ekonomik birliğe ulaşması ve Rus politikasının aracı olan Fransız ve İtalyan komünizmine karşı dirhiş oluşturacaktır.» Görüldüğü gibi yeni örgütlenmenin ana doğrultusu anti-komünizmdir.

28 Kasım - 7 Aralık 1949 tarihleri arasında Kurucu Kongre Londra'da toplanır. 52 ülkeden, 48.458.000 sendikalının 59 ulusal sendikal merkezini ve 28 diğer örgütü temsil eden 216 delege katılmıştır. Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (UHSK) böylece kurulmuş olur. UHSK içinde yer alan önemli örgütlerin bulundukları ülkeler ve üye sayıları şöyledir: Almanya (4.880.000), Brezilya (6 örgüt), ABD (AFL 7.000.000, CİO 6.300.000, Yeraltı Maden (600.000), Fransa (FO 1.000.000), İngiltere (TUC 8.000.000), Japonya (4.100.000) Almanya UHSK içinde önemli bir rol oynayacaktır.

Uluslararası İşkolu Sekretaryalarıyla çok sıkı bir bağ kuran UHSK'nın programında «Ekmek, Barış, Özgürlük» belgileri vardı:

«Herkese toplumsal adalet ve ekonomik güvenlik içinde Ekmek için;

Ekonomik ve politik demokrasi içinde Özgürlük için;

Herkese onur, adalet ve özgürlükle birlikte Barış için.»

Ancak UHSK, bu hedeflere varmak için yürütülmesi gereken savaşımları bilimsel temellere oturtmaktan uzaktır. UHSK yöneticilerinden Walter Reuther şöyle der: «Komünizmle savaşmak için, sefalete karşı önlemler almak gereklidir. Açlık midelere yerleşince, komünist ideoloji kafaları ele geçirir.»

UHSK başkanlığına Hollandalı Paul Finet seçilir ve Brüksel örgütün merkezi olurö 1951'de Milano Kongresi yapıldığında üye sayısı 52.600.000'dir.

21 Ocak 1951 tarihinde, Marshall Planınca desteklenen Fransız Hükümeti tarafından saldırıya uğrayan (hükumet DSF'yi feshettiğini bildirir) DSF, merkezini Paris'ten Viyana'ya taşımak zorunda kalır. DSF, 1951 Temmuz'unda, işçilerin ivedi yaşamsal istekleri doğrultusunda UHSK'ya ortak eylem önerir. UHSK reddeder. 1970'li yıllarda yer yer gerçekleşen ortak eylemlere gelene kadar, dünyadaki güçler dengesinin, ilerleme ve sosyalizm güçlerinden yana değişmesini beklemek gerekecektir.

Günümüzde üç uluslararası sendikal örgüt varlık göstermektedir: DSF, UHSK ve DİK.

1.1.6. Günümüzde DİK

DİSK Dergisinin Ocak 1976 tarihli sayısı, Dünya İş Konfederasyonu (DİK)'i şöyle anlatıyor:

«Dünya İş Konfederasyonu'nun eski adı Hıristiyan Sendikaları Uluslararası Konfederasyonu (HSUK)'tur.

HSUK 1920 Haziran'ında Hollanda'nın La Haye Kentinde kurulmuştur. Bu Kuruluş Kongresine Almanya, Avusturya, Çekoslovakya, Macaristan, İtalya, İspanya, Fransa, İsviçre, Belçika ve Hollanda'nın hıristiyan sendikaları katılmışlardır. Yani HSUK, Orta Avrupa sendikal hareketinin içinden doğmuştur. Kuruluşunda UHSK 3.367.400 emekçiyi temsil ediyordu.

(Devam Edecek)

SÖZLÜK

KÖLECİ TOPLUM:

Tarih sahnesinde ilkel toplum'dan sonra çıkmış olan ve tarihte üretim araçlarının özel mülkiyetine ve insanın insan tarafından sömürülmesine dayanan ilk sosyo-ekonomik kuruluş...

Köleci toplum, köle sahipleri sınıfının, üretim araçları ve dolayısı üreticilerle, yani köleler üzerindeki özel mülkiyetiyle kendini belli eder. Köle, «üretim inorganik koşulu olarak, iş hayvanlarının yanısıra, diğer doğasal yaratıkların arasına katıştırılır ve kendisine toprağın bir parçası gözüyle bakılır» (Marks). Bu olgu, kaçınılmaz olarak, köleci — üretim ilişkileri'nin, üretim güçleri'nin gelişmesini dar sınırlar içinde tutmasına ve kısa bir süre sonra bir gelişme biçimi olmaktan çıkıp, üretim güçlerinin gelişmesini engelleyen bir ayakbağı haline gelmesine yol açmıştır; çünkü ne kölecilerde, ne de kölelerde, iş araçlarının gelişmesini hazırlayacak bir itkinin doğması sözkonusu değildir.

«Köleci toplum, temel üretim tarzı olduğu yerde, çalışmayı, özgürler için yapılan onur kırıcı bir köle faaliyeti haline getirir; böylece, bir yandan bu üretim tarzının gelişme yolu tıkanırken, öte yandan daha gelişmiş olan üretim, kölelikte son sınırına dayanır ve köleci toplumun ortadan kalkmasını zorunlu hale getirir. Bu çelişki ortadayken, köleliğe dayalı her üretim ve bu üretime dayalı her kurum çökmeye mahkumdur.» (Engels) Köleci toplumda üretim güçlerinin gelişmesi, özellikle çiftçilik ile hayvancılık arasındaki ve tarım ile el zanaatları arasındaki — işbölümü'ne dayanıyordu.

Köleci toplumun toplumsal yapısı, iki temel sınıfın, yani köleler ile köle sahibi efendilerin varlığı ve uzlaşmazlığıyla belirlenmişti. Bu yapının diğer belirgin özellikleri ise, özgür çiftçilerin ve zanaatkarların ve bunların yanısıra, lumpen proletaryanın, özellikle köleci toplumun çöküş döneminde, çok hızlı bir büyüme göstermiş olmasıdır.

RADYOLAR

TRT-1

06.00 Açılış Program
06.05 Türküler
06.00 Kısa Haberler
06.02 Günaydın
07.30 Haberler
07.40 Sabahtan Sabaha
09.00 Kısa Haberler
09.02 Halk Müziğine Gönül Verenler
09.02 Çocuklar İçin
09.40 Arşivden Mikrofona
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
11.05 Hafif Batı Müziği
11.20 Beraber ve Solo Şarkılar
11.35 Türküler
12.10 Öğle Üzeri
12.55 Reklamlar ve Radyo TV Program Haberleri
13.00 Haberler
13.15 Hafif Müzik
14.32 Birike Birike
15.00 Kısa Haberler
15.01 Yaşayan Hukuk
15.21 Şarkılar
15.40 Hafif Müzik
16.05 Türküler Geçidi
16.30 Şarkılar
16.45 Klasik Batı Müziği
17.00 Kısa Haberler
17.02 Akşama Doğru
18.00 Kısa Haberler
18.01 Çocuk Bahçesi
18.16 Laf Lafı Açar
19.00 Haberler
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.12 Hafif Müzik
20.15 Sılaya Dönüş
20.35 Saz Eserleri
20.50 Din ve Ahlak Konuşması
21.00 Kısa Haberler
21.02 Radyo Tiyatrosu
22.40 Şarkılar
23.00 Haberler
23.10 Türküler Geçidi
23.40 Şarkılar
24.00 Kısa Haberler
00.02 Gece Yarısından Sonra
00.40 Küçük Konser
00.55 Günün Haberlerinden Özetler
01.00 Program ve Kapanış
01.05 - 06.00 Gece Yarısı

TRT-2

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Sabah Konseri
10.00 Şarkılar
10.30 Yaşayan Ekonomi
10.50 Türküler Geçidi
11.40 Sılaya Dönüş
12.20 Şarkılar
12.40 Türküler
13.00 Haberler
13.15 Çeşitli Klasik Müzik
13.30 Olayların İçinden
14.00 Türküler Geçidi
14.30 Şarkılar ve Saz Eserleri
15.00 Hafif Müzik
15.30 Türküler ve Oyun Havaları
16.00 Rahmi Sönmezocak'tan Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
16.40 Halk Müziğine Gönül Verenler
17.00 Şarkılar
17.30 Küçük Konser
18.00 Türk Halk Müziğinden Seçmeler
18.30 Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planımız
18.50 Hafif Müzik
19.00 Haberler
19.30 Hafif Müzik
19.45 Bağlama Takımından Türküler
20.00 Fasıl
20.30 Türk Hafif Müziği
20.45 İsmet Akyol'dan Türküler
21.00 Çevre Sorunları
21.20 Şarkılar
21.35 Türküler ve Oyun Havaları
2.00 Barok Müzik
22.30 Türküler Geçidi
23.00 Solistlerden Şarkılar
23.00 Haberler
23.35 Hafif Müzik
23.35 Program ve Kapanış

TRT-3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
09.30 Barok Müzik
09.30 Gilbert Becaud Söylüyor
10.00 Keman Soloları
10.30 Çeşitli Melodiler
10.45 Saz Eserleri
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
14.30 Caz Müziği
15.00 Günün Konseri
16.00 Müzik Dünyasından
17.00 Türkçe Haberler
17.03 İngilizce Haberler
17.06 Sizin İçin
18.00 Stüdyo FM
19.00 Bir Konser
20.30 Caz Konseri
21.00 Büyük Eserler
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Perşembe Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 [illegible]

TELEVİZYON

18.30 HABERLER
18.35 SİNBAT'IN SERÜVENLERİ
19.00 FLÜT ÖĞRENİYORUM
19.20 KLASİK MÜZİK
20.00 SÖYLEŞİ
20.30 HABERLER
21.15 SOHBET
21.35 BOZUK PARA (3)
22.20 HABER - PROGRAM
23.20 HABERLER

Eylemde ve Gerçekte HUKUKUN PAYI

Fakat bu varsayım barış içinde geçiş olasılığı ile çelişmez. Şiddete başvurmak ancak geniş kitlelerin desteği olursa mümkündür. Kitle hareketinin yasallığı şiddeti de yasal kılar

— 106 —

Böylece, kapitalizm yöneliminde tekellerin iktidarına son verme mücadelesi ile sosyalizm yönetiminde tekellerin iktidarı yeniden ele geçirme girişimlerine karşı mücadele arasında çifte bir süreklilik unsuruna tanık olmuş bulunuyoruz.

Bu süreç içinde, hukukun yasa yapma işlevi yeni bir güç kazanabilir.

Tekelci aşamada Devletin nasıl hukuku inkâr etmeye sürüklendiğini, kapitalist devletin nimetlerinden yararlanmayan büyük kitlenin ise, tekelci Devletin sözde legalitesinin aldatıcı ve müsadereci karakterinin farkına vardığı ölçüde hukukun himayesini ister olduğunu görmüştük.

Barışçı yollar son tahlilde hukuk ile eylem arasında doğru ilişkinin politik uygulamasından başka bir şey değildir. İkisinin birbirini tamamladıklarının ve biri lehine diğerini gözden uzak tutmanın doğuracağı tehlikenin kanıtıdırlar.

Kesim II:
ŞİDDETTEN PEŞİN OLARAK VAZGEÇİLEMEZ

Bu tahlil barışçı yolları kullanmanın yararını vurgulamaktadır.

Ancak bunun sadece bir olanak olduğunu ve şiddetten vazgeçmenin bazen olanak dışı olabileceğini unutmamak gerekir.

ŞİDDET KAÇINILMAZ OLABİLİR

Gerçekten de, sosyalizme barış içinde geçiş bir kehanet ya da kesin bir öngörü değildir. Sadece şiddetin «mukadder» ve kaçınılmaz olmadığını gösteren bir varsayımdır. Fakat şiddetten mutlaka kaçınılabileceğini ifade etmez.

Barışçı geçiş yolunun daha elverişli ve yararlı olduğundan hareket ederek şiddeti bir tarafa atmak ve mahkûm etmek doğru değildir. Sadece kaçınılmaz olduğu hallerde şiddetin mümkün mertebe sınırlanması gerektiği sonucu çıkarılabilir.

Şiddet varsayımı önceden belirlenmiş ve sınırlanmış bulunmaktadır: ancak şiddete karşılık vermek şeklinde söz konusu olabilir. Tekeller meşrûiyeti çiğnerler, kaba kuvvete başvururlar ve bu suretle karşılaşmanın yasal bir platformda cereyanını imkânsız kılarlarsa, buna misliyle mukabele etmek bir zorunluluk halini alır. Bu şiddetin amacı halkın desteği ile, tekelci kapitalizmin şiddet kullanmasını önlemektir.

ŞİDDETİN HUKUKİ MUHTEVASI

Fakat bu varsayım barış içinde geçiş olasılığı ile çelişmez. Şiddete başvurmak ancak geniş kitlelerin desteği olursa mümkündür. Kitle hareketinin yasallığı şiddeti de yasal kılar.

Bu o kadar doğrudur ki, kitleler mevcut legaliteyi tekellerin saldırısına karşı korumak için şiddete başvurmak zorunda kalabilirler.

Bu son yıllarda, Fransa'nın politik yaşamında meydana gelen bazı olaylar böyle bir ipotezi günümüzün önünde canlandırmaya yardımcı olabilir: eğer işçi hareketi ve demokratik hareket biraz daha birleşmiş ve güçlü olsaydı, 1958 hükümet darbesi kitleler tarafından meşru düzeni korumak için «şiddete» başvurulmak suretiyle bastırılabilirdi. Yine bu ipoteze uygun olarak, O.A.S./e karşı halkın tepkisi halkın meşrûiyeti savunmak için nasıl sokağa dökülebileceğini» göstermiştir.

HALKIN ŞİDDETİ ETKİSİZ KILMASI VE LEGALİTENİN İLERLEMESİ

Faşist yeraltı hareketinin yıkıcılığına karşı mücadeleden doğan Halk Cephesinin ve işgal kuvvetleriyle faşist teröre karşı savaştan doğan Kurtuluşun verdiği dersler bize halkın belirli bir legalitenin çiğnenmesine karşı onu savunmak için savaşırken o legalitede bir değişiklik yaratabileceğini ve böylece hem kendi iktidarını güçlendireceğini hem de düşmanın ayaklanma olanaklarını zayıflatacağını göstermiştir.

Elbette tarihin seyrinin alacağı biçimleri önceden görmek ve saptamak mümkün değildir.

Ancak, söz gelişi, hem teşebbüs komitelerinin yetkilerinin genişletilmesi (bugünkü sosyal yardım veya kontrol görevlerinin genel bir yönetim yetkisine dönüştürülmesi) için verilecek bir savaşı, hem de demokrasiyi bir darbe ihtimaline karşı savunmak için temsili halk organlarının yetkilerini arttırmak suretiyle verilecek bir savaşı düşünmek pek âlâ mümkündür.

(Devamı var)

Dünya Sendikalar Kongresi Belgeleri

Bu sayıların, gerçeklerin çok altında olduğundan kuşkunuz olmasın. Çünkü şirketler tarafından açıklanan ve net karlar, yani yatırımların, vb. çıkarılmasıyla elde edilen kârlar söz konusudur. İşte, ekonominin gelişmesini tehlikeye sokmadan yararlanılabilecek bir kaynak

— 5 —

Patronlar, bazı hükümetlerin yardımıyla, belki eskisinden daha büyük ölçüde amansız bir direnç ortaya koymaktadırlar. Hemen hemen her yerde patronların bu taktiğine (ya da benzerlerine) rastlanmaktadır ki, bu da, konunun uluslararası düzeyde danışıklı bir şekilde ele alındığını düşündürtebilmektedir. Olası görülen bu birlikte, danışıklı tavır, uluslar-üstü şirketler kanalıyla elverişli kılınmaktadır. İkinci nokta, işçilerin olağanüstü bir savaşkanlık içinde olduklarına ilişkindir. İşçiler, özellikle grev eyleminin zorladığı fedakârlıklara, çoğunlukla amansız ve kanlı bir şekilde yapılan baskılara, ayırımlara rağmen bir dirençlilik, hedefe varma yolunda daha belirgin bir irade ortaya koymaktadırlar.

Bir başka gerçeği de vurgulamak gerek, şu ya da bu ülkede savaşım veren işçilerin olduğu kadar, arkadaşlarının eylemini büyük bir dikkat ve ilgiyle izleyen diğer ülke işçilerinin de uluslararası dayanışma konusundaki duyarlılıkları artmaktadır. Bu da belki yeni bir olgu. Eskiye oranla daha bir belirginleşme söz konusu. DSF için de bunu dikkate almalıyız. Hiç kuşkusuz DSF'nin ve üye örgütlerinin, dayanışmayı daha somut, daha etkili ve daha iyi bir şekilde dile getirmeleri için düşünmek gereklidir. Fakat aynı zamanda Kongre'miz ve tüm dünya sendikal hareketi, savaşımdaki işçilerle uluslararası dayanışmanın nasıl daha iyi örgütleneceğine ve teşvik edileceğine ilişkin bu önemli sorun üstüne eğilmelidirler.

Bu savaşımlar bütününden, dünyadaki sendikaların eylem ve çalışmalarından, dünya ölçeğinde geçerlilik kazanan bazı istemler, özlemler ve hedefler ortaya çıkmaktadır:

1 — İşçilerin ekonomik ve toplumsal istemlerinin karşılanması,

2 — Tüm halkların ekonomik ve politik bağımsızlıklarının sağlanması, Adil yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kurulması,

3 — Sömürgeciliğin, faşizmin, ırkçılığın kesin olarak ortadan kaldırılması,

4 — İşçi Haklarının geliştirilmesi ve ekonomik ve politik demokrasinin gerçekleştirilmesi,

5 — Yumuşama sürecinin, barışın genişletilmesi ve sağlamlaştırılması; tüm halklar arasında işbirliğinin geliştirilmesi; silahsızlanmanın daaytılması.

2.1.2. Ekonomik ve toplumsal istemler hakkında

Değişik ülkelerde, işçilerin ekonomik ve toplumsal istemlerinin formüle edilmesini ve öncelikle alanların saptanmasını elbette her sendikal örgüt kesinleştiriyor. Dünya ölçeğinde yaşadığımız tarihsel dönem dikkate alındığında, istihdam ve herkese çalışma hakkı için savaşımı öne çıkarmamız gerektiği kanısındayız. Buna önde gelen bir önlemi de ekliyoruz. Gelir kaybı olmaksızın çalışma süresinin kısaltılması.

Elbette, çalışma hakkı olarak belirtilen bu ana istemden kaynaklanan başka istemler de var. Fazla uzatmamak için ve bazıları her ülkedeki sendikal örgütün başlıca yetki alanı içinde olduğundan, burada bunlara değinmek istemiyoruz.

Kongre'ye katılanların bu konuda görüş belirtmeleri ve özellikle de bu savaşımı başarıya ulaştırma yolunda dünya sendikal hareketinin yapabileceği girişimler ve eylemler konusunda önerilerde bulunmaları ilginç olacaktır.

Bununla birlikte, yine en başta karşılanması gereken başka istemler de vardır. Ücretlerin satın-alma gücünün korunması ve yükseltilmesi bunların arasındadır. Bu, işçilere daha iyi bir yaşam sağlamak ve aynı zamanda tüketimi geliştirmek, soluklandırmak ve dolayısıyla ekonomiye soluk vermek isteniyorsa, gerçekleştirilmesi zorunlu koşullardan biridir. Kapitalist ülkelerin patronları ve hükümetleri, bu bunalım döneminde böylesi istemleri karşılamanın olanaklı olamayacağına işçileri inandırmak için büyük çaba harcıyorlar.

Ancak bu yanıltma kampanyalarında bir nokta var ki, o konuda ağızlarını açmıyorlar: Kârlar.

Bununla birlikte kârların büyüyerek vardığı boyutlar skandal ölçüsünde denmesse, oldukça şaşırtıcı bir düzeydedir. Bunalım, büyük şirketlerin bu gizli tarafına pek dokunmuyor gibidir.

Örneğin, 1976'da, «Fortune» adlı Amerikan gazetesine göre, dünyadaki en büyük 50 şirketin kârları % 23,5 oranında artmıştır. 1977'ye ilişkin olarak bildiklerimiz de, aşağı yukarı bu ölçüde artışları göstermektedir.

İlk sıradaki 20 uluslararası şirketin 1976 cirosu dört yüz on beş milyar üç yüz milyon (415.300.000.000) dolardır. Yani, İngiltere'nin Gayri Safi Milli Hasılasının iki katı ya da Bolivya'nın Gayri Safi Milli Hasılasının 230 katıdır.

İlk sıradaki 50 uluslararası şirket, yine 1976 yılında, kırk milyar doları aşan bir kâr elde etmişlerdir. Bu, işçi başına 1976'da elde edilen net kârın 5.735 doları bulması demektir.

Bu sayıların, gerçeklerin çok altında olduğundan kuşkunuz olmasın. Çünkü şirketler tarafından açıklanan ve net kârlar, yani yatırımların, vb. çıkarılmasıyla elde edilen kârlar söz konusudur. İşte, ekonominin gelişmesini tehlikeye sokmadan yararlanılabilecek bir kaynak.

2.1.3 Yeni dünya ekonomik düzeni

Bunalımı aşmak için evrensel ölçüde geçerli bir başka önlem, yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kurulmasıyla uluslararası düzeydeki ekonomik ilişkilerin ve yapıların derin bir değişikliğe uğratılmasıyla ilgilidir.

(Devam Edecek)

K. ZELINSKI

SOVYET EDEBİYATI

Gorki Dünya Edebiyatı Enstitüsünde Vietnamlı yazarlarla görüşürken, bu yazarların Sovyetler Birliğinde önemli folklor eserlerinin basımına, destan türünden türkü ve şiirlerin toplanmasına ve yaratılmasına ışık tutan bilimsel yöntemlere ne kadar büyük ilgi duyduklarını farkettim

— 151 —

Devrimler, tüm tabloyu baştan başa değiştirdi. Sovyetler Birliği'nin toplumsal ve bilimsel-teknik kazanımları, Rus dilinin (Wells'in deyimiyle) «birleştiricilik» rolünü beklenmedik boyutlarda ve hızla artırdı. Batı Avrupa'da ve Amerika'da, konularıyla ilgili kitapları okuyabilmek için Rusça öğrenenler sadece bilim adamları değil. Günümüzde, Rusça, aynı zamanda büyük bir edebiyatın ama daha da önemlisi devrimin, Lenin'in fikirlerinin ve Sovyet halkının zaferlerinin dilidir. Yüzyılın başında, Wells'in, İngilizce ve Fransızca gibi, önemli bir birleştirici rol oynayacağına ve uluslararası ilişkilerin dili haline geleceğine inandığı diller, bugün yaygınlaşma yönünden bile önemli bir engelle karşı karşıya bulunuyorlar: Bu engel, bir zamanlar İngiliz veya Fransız sömürgeciliğinin boyunduruğu altında kalan ülkelerin tepkisidir. İngilizlerin, Hindistan'daki iki yüzyıllık sömürgeci egemenlikleri boyunca, İngilizce, pek çok Hint ulusunun aydınlarını birleştiren ortak dil haline gelmişti. Bugün de, İngilizce'nin Hindistan'da bilimsel kongre ve konferanslarda ve bilimsel dergilerde kullanıldığını görüyoruz. Ama, aynı zamanda, yeni Hint entelijansiyasının artık, Hindu. Urdu, Bengal dillerini, yani Hindistan'da en yaygın olan ve 220 milyondan fazla bir nüfusun konuştuğu dilleri kullandığını da görüyoruz.

Afrika halkları, günümüzde, on bir farklı dil grubundan 120 dil konuşuyorlar. (Bu rakamın içine aynı dilin lehçeleri dahil değil) Afrika'da yeni devletlerin doğması, bağımsızlığın kazanılması belki de bazı dilleri nyaygınlaşmasına ve Afrika halklarının kültürel gelişmelerinin temeli olmasına imkân verecektir.

Ulusal kurtuluş hareketleri ve toplumsal devrimler, ulusal kültürlerin ve edebiyat dillerinin doğmasına yol açıyor. Öte yandan, yüz milyonlarca insanın kalbinde, insanların yakınlaşması ve birliği yolundaki arzuları tutuşturuyor. Bütün bu halkların yazarları, Sovyetler Birliği halklarının edebiyat alanında yaşadığı deneylere ilgi gösteriyorlar. Bu deneyin en önemli yanı ulusal dillerin doğup gelişmesinin, sosyalist gerçekçilik çevresindeki ortak çizgisiüle birleştirilip uyumlulaştırılmasıdır.

Bir edebiyat entelijansiyası doğmasının koşulları; edebi gelişme temposu; şiir sanatının ve üslubun konunun özelliği; ulusal gelenekler, özellikle de forklorla yeni güncel görevler arasındaki bağlantı; bütün bu sorunlar, Asya ve Afrika'nın bağımsızlıklarına kavuşan halklarının bilim adamı ve yazarlarının, Sovyet deneyine olan ilgilerini yoğunlaştırıyor.

Sovyet ulusal edebiyatlarının geçirdikleri deneylerin evrensel boyutları tartışılmaz. Bu boyutların genişliği ve önemi, Sovyet edebiyatının ideolojik özünden olduğu kadar, biçimlerinin zenginleğinden de kaynaklanır.

1969 Mayısında yapılan Sovyet Yazarları Üçüncü Kongresinde, Haiti'den gelmiş bir yazarla tanışmıştım. Daha sonra, Haiti diktatörü Duvalier'in tonton - makut'ları tarafından işkenceyle öldürülen Jacques Alexis idi bu yazar. Haiti'nin ilerici yazarlarından olan Jacques Alexis ve arkadaşları, onkularını çağdaş olaylardan alan ama tümüyle folklor temeli üzerine kurulu bir halk tiyatrosu kurmuşlardı. Böylece, Amerika'dan ve Avrupa'dan ithal edilen modern edebiyatın dışında kalmak, etkilerinden sıyrılmak istiyorlardı. Tam bir başarı elde ettiler. Tiyatroları halk arasında büyük ün kazandı.

Gorki Dünya Edebiyatı Enstitüsünde Vietnamlı yazarlarla görüşürken, bu yazarların, Sovyetler Birliğinde önemli folklor eserlerinin basımına, destan türünden türkü ve şiirlerin toplanmasına ve yaratılmasına ışık tutan bilimsel yöntemlere ne kadar büyük ilgi duyduklarını farkettim.

Survey dergisi, Rus dili ve edebiyatıyla ilişkinin, Sovyet halklarının ulusal kültür özelliklerini yıktığını, kendilerine özgü ulusal biçimlerini kaybettirdiğini ileri sürüyor. Bu kesinlikle yanlıştır. Ulusal biçim dediğimiz şeyin bağımsız bir değeri; bütünden ve işlenen fikirden ayrı bir varlığı yoktur. «Sanat için sanat» «bilim için bilim» nasıl mümkün değilse, «ulusal tarz için ulusal tarz» fikri de aynı şekilde geçersiz ve anlamsızdır. Bu son durmda 'tıpkı «sanat için sanat» görüşünde olduğu gibi» ulusal tarz, bir dar uluşçuluk aracından, insanları ayıran bir öğeden başka bir şey olamaz olama-

Bizim yolumuz başkadır. Sovyet halkları, ulusal tarzı insanın estetik ve entellektüel, bütünsel gelişimine katkılı olduğu ölçüde; yeni dünyanın, komünist dünyanın kuruluşunda insanların birliğine yardımcı olduğu ölçüde kullanır ve geliştirirler. Eskiden tarz, gelişmeyi durduran bir engel haline gelince artık ondan vazgeçeriz. Biz ulusal tarzı bir fetiş kabul etmeyiz. Ulusal tarz, insan topluluğunun bugün iki bin beş yüz ayrı halk ve kabileden meydana gelen insanlığın, uzun tarihsel yolu üzerinde belli bir anda kazanmış olduğu bir biçimlenmedir.

Eski dünyamızın milyonlarca yıllık tarihi, İncil'deki Babil kulesinin dilleriyle ilgili efsaneyi somutlaştıran tayo.

(Devam edecek)

Ekonomi ve politikanın diyalektiği

Böylelikle de İKP'nin faşist diktatörlüğü yıkarak demokratik yola, daha önce hiç denenmemiş yeni bir yola koyulma doğrultusunun doğru, gerçek ve bilimsel temele dayandığı pratikte yadsınmaz bir biçimde kanıtlanmış oldu

— 1 —

Polonya'daki ekonomik sürecin gidişi ve PBİP'nin başlıca ekonomik sorunları çözmek için başvurduğu metodlar daha evvelce keşfedilmiş olan temel yasalara tamamiyle uygundu. Fakat devrimci dönüşümlerin gerçekleştirildiği dönemde birtakım önemli özelliklerin ortaya çıktığı da görüldü. Ekonomik dönüşümlerde daima yönetici bir rol oynamış olan partimiz ilk reformlar döneminde (1948'den önce) bu reformların (endüstrinin millileştirilmesi, toprak reformu, vb.) devletin ve ulusun çıkarları adına uygulandığını belirtmiştir. PBİP yığınları harekete getirme ve memleketin ilerlemesine katkıda bulunmalarını sağlama yolunda uyguladığı başlıca metodların kapsadığı sosyalist demokrasi biçimlerini geliştirmiştir.

Ekonomik yaşamda bu sosyalist demokrasi biçimlerinin arasında en büyük önem, kuşkusuz, demokrasi idesinin temelde, üretim ilişkileri alanında ardıcıl olarak gerçekleştirilmesine veriliyordu. Fakat sosyalizmin temellerinin atılması döneminde mülkiyet hakkı sorunu son derece tek taraflı olarak ele alındı. Bu sorunun her şeyden önce formel hukuki yanı vurgulandı. 50 yıllarında yazılan birçok bilimsel yapıtta, memleketteki sosyal değişimlerin verileri ulusal ekonomideki devlet ve kooperatif sektörlerinin büyümesi derecesine indirgendi. *Polonya Devriminin Gelişme Aşamaları ve Karakteri* yapıtını yazan uzmanlardan H. Slabek'e göre ana tezi biraz basitleştirerek şöyle formüle etmek mümkündür: Devlet ve kooperatif mülkiyetin gelişme düzeyi sosyalizmin gelişmesine uygundur.

50 yılalrının ikinci yarısında devlet mülkiyeti hukuki, ekonomik ve sosyolojik kategorilerin birliği açısından ele alınmaya başlandı. Mülkiyet biçimleri karşısındaki tutumu, gitgide daha geniş bir ölçüde, sosyalizmin temel hedeflerine ulaşma etkenleri belirlemeye başladı ki, bu da toplumun gereksinimlerinin azami ölçüde karşılanması ve toplumsal ilişkilerin sosyal adalet isteklerine göre ayarlanması anlamını taşımaktadır. Böyle bir yaklaşım sonucunda üretimin sosyalizasyonu süreçleri derinleşmiş, devlet işletmelerinde sosyalist demokrasi ve işçi yönetimi biçimleri gelişmiş ve işçilerin gerek işletmelerinin, gereks devletin yönetimi karşısındaki sorumluluk duygusunu güçlendiren bir hava yaratılmıştır.

Toplumsal ve ekonomik temelde meydana gelen değişiklikler buna uygun bir üst-yapı olan sosyalist demokrasiye yansımıştır. Polonya'da meydana gelen politik sistem tüm emekçilere, topluma ve kişiye tüm ekonomik, toplumsal ve politik hakları sağlamakta ve bunlardan faydalanmaları için gerçek olanaklar yaratmaktadır. Bu sistemde bütün sosyalist ülkeler için ortak olan yönler olduğu kadar, Polonya'ya özgü gelenekler de gözönünde bulundurulmaktadır. Bunu, özellikle, PBİP'nin yanısıra diğer politik grupların da varolmasında, parlamentodan yararlanmada ve tüm toplumsal güçlerin işbirliğinde görüyoruz. Bu sistemde gerçekten varolan farklı görüşlere ve çeşitli girişimlere yer verilmektedir. Fakat bu sistemin ana niteliği tamamiyle birliğe yönelik olmasıdır. Bu da sistemimizin, bazı toplumsal sınıf ve eğilimlerin rekabetinden oluşan «politik çoğulculuktan» kökten farklı olduğunu gösterir, Marksist-Leninist teorinin, devrimin başarısı ve sosyalizmin kurulması için şart saydığı işçi sınıfı partisinin öncülüğü görüşü, PBİP'in eylemlerinde tamamiyle doğrulanmıştır.

***

İspanya Komünist Partisi, komünist hareketin birliğini, tüm çeşitliliği içinde ilan ederek, suçlama, yargılama ve afaroz etme yönündeki bütün denemelere karşı koyarak, kendi politikasını tamamiyle bağımsız olarak hazırlamıştır ve geliştirmektedir.

İKP'nin politikası ve yığınların savaşları sayesinde Franko diktatörlüğünün mekanizması dağıtılmış, bunun Arias-Fraga hükümetinin sözümona merkezciliğiyle desteklenmesi denemeleri bozguna uğratılmış, ilk Suarez hükümeti, politik reformlarında af ilan etmeye, İKP'ye legal çalışma hakkı tanımaya, seçim tarihini saptamaya (ki bu seçimlerde halk değişimleri, demokrasiyi destekledi ve bunun sonucunda solcu partiler parlamentoda çoğunluğu oluşturdu) zorlamıştır.

Böylelikle de İKP'nin faşist diktatörlüğü yıkarak demokratik yola, daha önce hiç denenmemiş yeni bir yola koyulma doğrultusunun doğru, gerçek ve bilimsel temele dayandığı pratikte yadsınmaz bir biçimde kanıtlanmış oldu.

Ülkemize geçmişi nderin ekonomik bunalımı miras kaldı. Merkez Demokratik Birlik Partisi hükümeti bu sorunu, emekçileri ezecek ve genel olarak halkı sıkıntıya sokacak olan önlemlere başvurarak çözmek niyetindeydi. Fakat İspanya'nın geçirmekte olduğu bunalım genel olduğundan, ekonomiyi olduğu kadar politik durumu da etkilemekte ve böylelikle de politik bir bunalımın aynı zamanda iktidarın toplumsal eylemi yönetimindeki yeteneğini de ortaya koyduğunu kanıtlamaktadır.

(Devam Edecek)

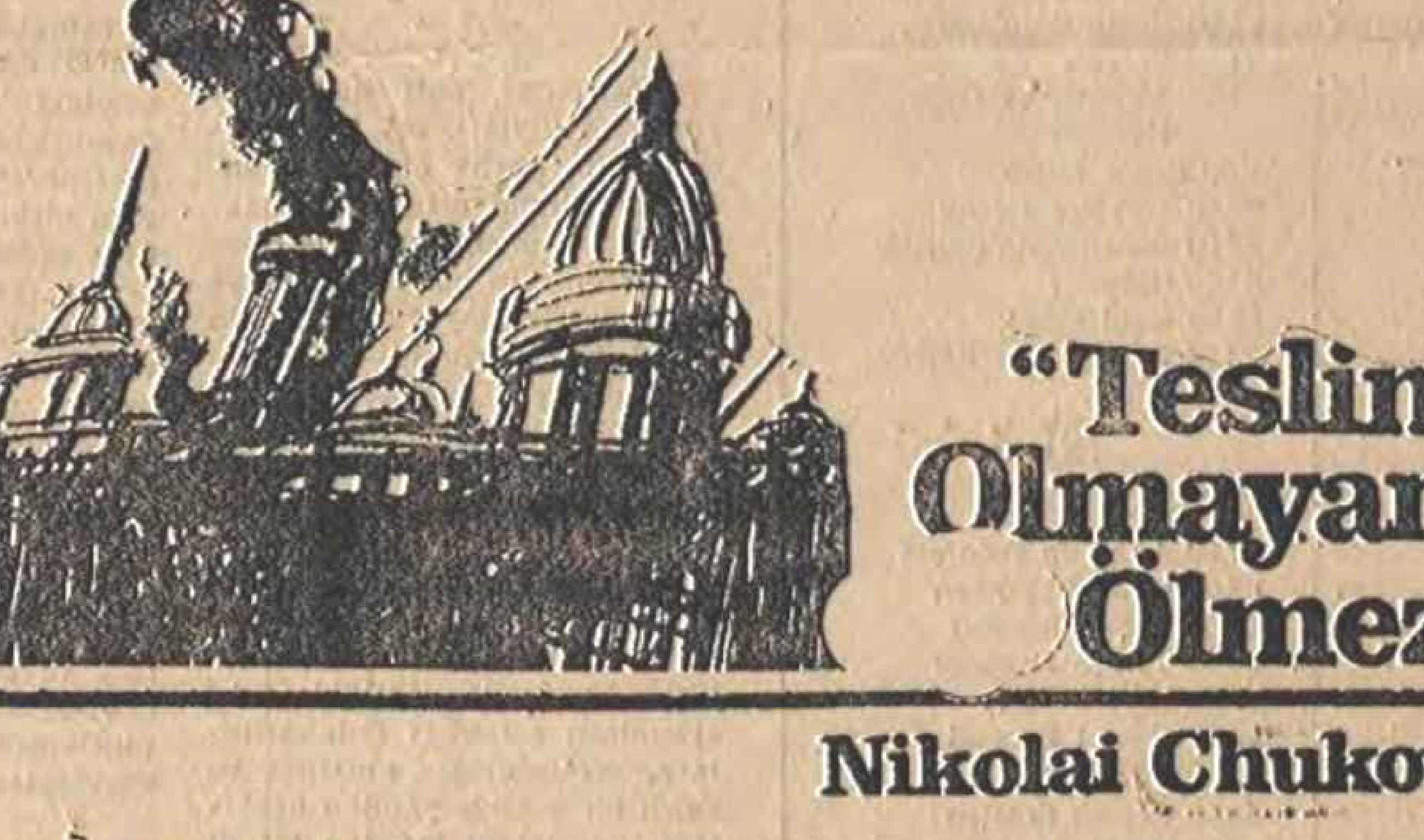

"Teslim Olmayanlar Ölmez"

Nikolai Chukovsky

Mayın tarama gemisinin ani saldırısının yarattığı karışıklığın uzun sürmeyeceğini biliyor ve bundan mümkün olduğu kadar çok yararlanmak istiyordu. En kolay hedefleri seçerek üç topunun düşmana mermi yağdırmasını sağlıyordu

— 127 —

aman zaman dürbünü gözlerinden çekiyor ve topçuların çalışmalarını seyrediyordu. Bu, bataryalarının ilk denemesiydi. Adamlarını iyi eğitmiş miydi? Hareketlerinin ne denli beraber ve rünce, içini bir heyecan dalgası kapladı. Komutlarını ne denli çabuk ve hatasız yerine getiriyorlardı. Her adam görevini ne denli iyi biliyor ve her atış ne denli çauk birbirini izliyordu. Gusev, dürbününün yuvarlak camlarından mermilerin, patlamalarını istediği yerlede patladığını büyük bir zevkle seyrediyordu.

Mayın tarama gemisinin ani saldırısunn yarattığı karışıklığın uzun sürmeyeceğini biliyor ve bundan mümkün olduğu kadar çok yararlanmak istiyordu. En kolay hedefleri seçerek üç topunun, düşmana mermi yağdırmasını sağlıyordu. Bu sırada bir mermi büyük bir çıkartma gemisine çarpmış ve geminin dümeni yara aldığından düşman gemisi kendi etrafında dolap beygiri gibi dönmeğe başlamıştı. Bir diğerinden ise dumanlar yükseliyordu. Denizciler, her isabette nara atıyorlardı.

Fakat Gusev, geçen her ân, tarama gemisi için endişe duyuyordu.

Düşman gemilerinin, mayın gemisini nasıl ateş yağmuruna tuttuklarını, adadan görmek çok kolaydı. [illegible]ki birden uykudan uyan[illegible] gibiydiler. Geminin çevresine düşen mermilerle su kaynıyor ve buharlaşıyordu. Gölün üzerindeki hava, topçu ateşi ile titriyordu. Mayın tarama gemisi, kaçıyor, zigzag çiziyor, fakat yine de onu felâket bekliyor gibi görünüyordu. imdi Gusev, bütün dikkatini mayın gemisini korumaya vermişti. Gemiye yakın olan düşman gemilerine delicesine kusuz mayın gemisini büyük ölçüde rahatlamıştı. Üsteğmen, geminin gittikçe daratulabileceğini hiç tahmin etmemişti, fakat sonunda mayın gemisini natış sahasından kurtulup adanın gerisinde gözden kaybolduğunu görünce içi rahat etti ve çok sevindi.

Düşman, mayın gemisini izlemedi. Küçük gemi, ani saldırısı ile onlara büyük zarar vermiş olmasına rağmen ona fazla önem vermek istemiyor görünüyorlardı. Düşman gemileri, daha önce hazırlanmış ve safha safha plânlanmış olan ana plânlarını uygulayacaklardı. Bundan sonraki safha, tüm ateş güçleri ile adayı dövmekti. Böylece çıkartma yaparken herhangi bir dire[illegible] ile karşılaşmayacaklardı. Hücumbotlar ve çıkartma gemileri, adaya ateş açtıklarında mayın tarama gemesi henüz gözden kaybolmamıştı.

Düzinelerle top, yakın mesafeden küçük bir kara parçasına ateş ederse, orası yaşanması güç bir yer olur. Kulakları sağır eden devamlı patlamalar, önlerine çıkan her şeyi tahrip ediyor, etrafta kaya ve demir parçaları uçuşuyordu. Eskiden çok sert görünen adanın yüzeyi, birkaç dakikada hallaç pamuğu gibi olmuştu.

Ateş başladığında Gusev, acele etmeden komuta odası olarak kullandığı sığınağa girdi ve düşmanı gözlerken komutları vermeğe devam etti. aYr[illegible] şeklinde sıralana n[illegible] [illegible]mileri, durmadan [illegible] ederek adaya yaklaşıyorlardı. Dakikalar geçtikçe adaya yöneltilen top ateşi yoğunlaşıyordu.

Gusev, «Fakat bizim ateş etmemizi önleyemezler,» diye düşündü. Bu gürültünün tek amacının, üç topunu susturmak olduğunun farkındaydı. Fakat batarya bir an bile duraklamadan ateşe devam ediyordu. Gusev, düşman gemilerinin giderek kendi ateşleri ile daha fazla etkilenmekte olduğunu sevinerek gördü. Çıkartma gemilerinin adaay doğru ilerta şimdi hareket dahi etmiyorlar gibiydi. Gusev, tüm toplarının ateşini, en öne geçen gemiye yöneltiyordu. Gemi derhal geri dönüp kaçıyor, bir diğerinin ardına saklanmağa çalışıyordu. Fakat çok gemi vardı ve geniş bir alana yayılmışlardı. Biri kaçarken, diğer ilerliyordu. Bu nedenle bataryalar, sık sık ve süratle yön değiştirmek zorunda kalıyorlardı.

Arada sırada, düşman hücumbotları, çıkartma gemilerine ilerlemeleri için yardım ediyorlardı. Hücumbotlar, öne geçerek adaya çılgınca ateş ediyorlardı. Fakat batarya, namlularını hemen o yana çevirip ateşe karşılık veriyor ve yarı yola gelmeden onları durduruyordu. Botlar, acele ile dönüp yine çıkartma gemilerinin ardına saklanıyorlardı.

Bütün bunlara rağmen bataryanın durumu gittikçe daha güçleşiyordu. Topları koruyan siperler, birkaç yerinden hasara uğramıştı bile. Yaralılar vardı. Bu sırada Gusev arkasında korkunç bir gürültü duydu ve fener kulesinin yıkılmakta olduğunu sandı. Fakat arkasına dönüp baktığında, fenerin yerinde durmakla beraber, bir zamanlar içinde yaşadığı ahşap kulübenin yanmakta olduğunu gördü.

Bunu takiben Gusev'in sığınağı tam bir isabet aldı. Fakat sert beton duvara bir şey olmadı. Gusev ile Sashka, sarsıntının etkisiyle yere yuvarlanmışlar, toz toprak içinde kalmışlardı. Bu arada tavanın kalın kütükleri de biraz yerlerinden oynamış ve aşağı doğru inmişlerdi. Gözlem deliğinin bir köşesi de kapanmıştı. Gusev, şimdi ufkun batı yarısını göremiyordu. Sığınakta kalırsa düşman gemilerinin tümünü göremeyecekti. Bu nedenle Gusev burayı terketmek zorunda kaldı.

Dışarı çıkarak üniformasının üzerindeki tozları silkeledi. Dürbünü ile Pavel Ulichev'in topunun siperinin ardına yerleşti. Bataryanın üç topu da hâlâ faaliyetteydi.

Hücumbotlar ve çıkartma gemileri, adaya daha da yaklaşmışlardı. Artık sadece topları değil, adamları da görünüyordu.

Dalgalar, altları düz olan çıkartma gemilerini sallıyor ve bu, doğru nişan almalarını önlüyordu. Ada, çok yakınlarında olmakla beraber, mermilerin çoğu ya adanın üzerinden geçip gidiyor ya da adaya yetişemeyip suya düşüyordu. Fakat yine de adaya epeyi isabet kaydedilmişti. Adanın kayaları sanki şekil değiştirmişlerdi.

Saf dışı edilen ilk top, Pugach'ınki oldu. Fakat diğer iki top ateşe devam ettiler. Ulichev'in topunun siperi hâlâ sağlamdı ve bunun ardında Üsteğmen Gusev bulunuyordu.

(Devam Edecek)

1. Türkiye liginin 12 kulüp Başkanı ligin 20 takımla oynanmasını istiyor

Türkiye liglerinde 1978-1979 sezonunun son haftalarına girdiğimiz şu günlerde «güncellik» kazanan «Birinci Türkiye Futbol Liginin 20 takıma çıkarılması» konusunu dikkate alan spor servisimiz, bu yoldaki isteklere açıklık kazandırmak amacıyla, 16 birinci lig kulübü yöneticilerinin ayrı ayrı görüşlerini öğrendi.

Yöneticilerin yaptıkları açıklamalarda, İkinci ve Üçüncü Türkiye Liglerinin de birleştirilerek bölgesel bir düzenlemeye gidilmesinin» zorunlu görülmesi üzerine, bu konuya da eğilmenin gerekliliğine inanarak, kulüplerin yetkililerini dinledik.

Futbol Federasyonunun yeni mevsimdeki programı ve tasarılarına ışık tutacağına inandığımız bu konular çerçevesinde 16 kulüp başkan ve yöneticisine sorularımızı yönelttik.

Birinci Türkiye Futbol Liginin 12 kulüp başkan ve yöneticisi, «Ligin 20 takıma çıkarılmasının, futbolumuzun ilerlemesi ve gelişmesi yönünden gerekli ve olumlu bir girişim olacağına inandıklarını» belirterek, bu yolda alınacak kararı «sevinçle desteklevyeceklerini» söylemişlerdir.

Fenerbahçe ve Galatasaray kulübü başkanları bu uygulamanın ülkemiz futbolunun bugünkü koşulları içinde olumsuz ve teknik yönden sakıncalı olacağı görüşünü savunmuşlardır.

Beşiktaş kulübü adına görüşlerini belirten Genel Sekreter Sedat Kesen ise, birçok Avrupa ülkesinde bu çeşit bir uygulama olduğunu kaydetmiş, ancak, Birinci Ligin 20 takıma çıkarılmasının liglerin geç bitmesine neden olacağını öne sürerek, «18 takımın katılması ile yapılacak Birinci Ligin daha yararlı olacağını» söylemiştir.

Zonguldakspor Kulübü Asbaşkanı Yusuf Ziya Kara, konuya ilişkin düşüncelerini açıklamak istememiştir. Kara, «Futbolumuzun başında bulunan yöneticilerin Türk futbolu adına hiçbir olumlu adım atmayacaklarına inandığını, bu nedenle de konuşmayı gereksiz bulduğunu» söylemiştir.

Birinci Türkiye Ligindeki 16 kulübün yöneticileri her üç konudaki düşüncelerini şöyle açıklamışlardır:

NİZAMETTİN ALGAN (TRABZONSPOR ASBAŞKANI)

1 — Birinci Türkiye Liginin 20 takıma çıkarılmasını olumlu ve gerekli buluyorum. Dünyada en kısa ve az müsabakalı lig bizde. Bir taraftan futbolu tabana yaygınlaştırıp geliştirmeyi düşünürken, futbolcuya şekil verecek olan müsabakaların artırılması gereklidir. Bu imkânı 16 takım azaltmaktadır.

Birinci Türkiye Liginin 20 takıma çıkarılması Türk futbolunun kalkınmasına olumlu katkılarda bulunacaktır.

2 — İkinci ve Üçüncü Liglerin birleştirilmesi bugün sayısal bakımdan olanaksızdır. İki ligi de 20'şer takıma çıkararak yaygınlaştırmak mümkündür.

3 — İkinci Lig iki grupta kalırsa birinci ve ikinci takımlara çıkma imkânı veriliyor. Küme düşen ve 1. Lige çıkan takımların çoğaltılmasını uygun görüyoruz. Bu uygulama alt kümelerde yükselmek için, 1. Ligde de düşmemek için mücadele azmini artıracaktır.

FARUK ILGAZ (FENERBAHÇE KULÜBÜ BAŞKANI)

1 — Türkiye'nin şartları içinde Birinci Ligin 16 takım olması gayet normaldir. Bugün için Birinci Ligde 16 takımla 240 maç oynanmaktadır. Şayet lig 20 takıma çıkarılırsa 380 maç oynanması gerekir. Bu şartlarda lig kolay bitmez. Bugün için bile lig ancak Haziran ayında sona ermekte ve takımlara özel maç yapmak için zaman kalmamaktadır. Ligin 20 takıma çıkarılması teknik yönden sakıncalıdır.

2 — Bu konuda herhangi bir düşüncemiz yoktur.

3 — Birinci Türkiye Liginden dört takımın düşürülmesi şikeyi önleme açısından faydalıdır. Ancak bu tip bir uygulamayı dünyanın hiç bir yerinde görmemekteyiz.

DR. ALİ URAS (GALATASARAY KULÜBÜ BAŞKANI)

1 — Birinci Türkiye Liginin 20 takıma çıkarılmasının pek olumlu netice vereceği inancında değiliz. Ülkemizde futbol sezonunun oldukça uzun olduğu ve saha imkânsızlığı gözönüne alındığı zaman bu konunun anlamsız olduğu ortaya çıkmaktadır.

2 — İkinci ve Üçüncü Türkiye Liglerinin birleştirilerek bölgesel lig uygulamasına geçilmesi kulüpler açısından çok yararlı olacağı kanısındayız. Çünkü birbirinden çok uzakta bulunan takımların deplasman giderleri büyük olmaktadır. Şayet bölgesel lig uygulamasına gidilirse kulüplerin içinde bulundukları mali sıkıntılar biraz daha hafiflemiş olur.

3 — Bizce Birinci Türkiye Liginden üç takımın düşürülmesi daha uygundur. Böylece İkinci Türkiye Ligi şampiyonlarının yanısıra İkinci Lig ikincileri de aralarında yapacakları maç sonunda Birinci Türkiye Ligine çıkma imkânına kavuşurlar.

ERGİN KARLIBELLİ (ORDUSPOR KULÜP BAŞKANI)

1 — Türk futbolu adına çok sevindirici bir girişim olur. Orduspor Kulübü olarak bu öneriyi destekliyoruz.

2 — Coğrafi durum göz önüne alınmak kaydıyla iki ligin birleştirilmesinden yanayız. Faydaları anlatılmayacak kadar çok. Edirnespor - Urfaspor maçlarının yapılması her iki takım için ne kadar zor. Bu kadar uzak deplasmana çıkan takımlara her yönden acımamak mümkün değil. 3. cü Türkiye Ligi takımları ise mali yönden iflasın eşiğindeler. Birleştirilip, bölgesel liglere dönülmesinden yanayım.

3 — Birinci Ligde takım sayısı yirmi olursa, dört takımın da küme düşüp çıkmasını destekliyorum. Bu uygulamanın Türk futboluna yepyeni bir çehre getireceğine inanıyorum.

SEDAT KESEN (BEŞİKTAŞ GENEL SEKRETERİ)

1 — Birinci Türkiye Ligi'nin 18 takım ile oynanması daha doğru olur. Zaten birçok Avrupa ülkesinde bu şekilde bir uygulama mevcuttur. Birinci Türkiye Ligi'nin 20 takımla oynanması ligin çok geç bitmesine neden olur. Kulüplere özel maçlar yapabilmeleri için biraz imkân tanınması gerekmektedir. 20 takımla bu imkânı bulabileceğimizi sanmıyorum.

2 — İkinci ve Üçüncü Türkiye Liglerindeki takımların futbollarında fazla bir farklılık görülmemektedir. (Bu nedenle İkinci ve Üçüncü Liglerin birleştirilmesi yararlı olabilir. Ancak mahalli liglere dönülmesi halinde futbol seyircisinde düşüş olacağı kanısındayım. Deplasman ve iller arası rekabet futbolumuza canlılık getirmektedir.

3 — Biz Birinci Türkiye Liginden iki takımın düşmesi taraftarıyız.

DOĞAN TUNALI (ESKİŞEHİRSPOR ASBAŞKANI)

1 — Maç sayısı artınca kulüpler maddi yönden daha çok güçlenecektir. Faydalı buluyorum.

2 — İkinci ve Üçüncü Ligin birleştirilmesinin sakıncaları var. Takım sayısının fazlalığı liglerin çok uzamasına neden olacak fayda yerine zarar getirecektir.

3 — Önümüzdeki yıl lig yirmi takım olursa dört takımın çıkıp dört takımın küme düşmesi o zaman işlerlik kazanır.

Uygulama gerçekleşirse futbolumuza renk getireceğine inanıyorum.

KEMAL KOYUNGUOĞLU (DİYARBAKIRSPOR GENEL KAPTANI)

1 — Birinci Ligin 20 takıma çıkarılması daha sürekli bir çalışma zorunluluğunu da beraberinde getireceğinden, futbolumuzun ilerlemesi, gelişmesi için çok iyi olacaktır. Avrupa takımlarının bu denli başarılı olmaları da bir bakıma takım sayısının çokluğuna, haftada birden fazla maç yapmasına bağlı olmalı.

2 — Birinci ve İkinci Liglerin birleştirilmesini de olumlu karşılıyorum. Zaten aralarında büyük bir nitelik farkı bulunmayan bu liglerin ayrı kalmaları da bence bir anlam taşımıyor. Ancak bu iki ligin birleştirilmesiyle oluşturulacak yeni lig takımlarının maddi olanaksızlıklar içinde boğulmamaları için coğrafi durum esas alınarak gruplaştırılmalıdır. Böyle bir gruplaşma yol harcamaları, zaman kaybı gibi sorunlarını da hafifletecektir. Örneğin İç Anadolu, Doğu, Güney ve Güneydoğu takımları bir grupta, batıda kalan takımlar da bir grupta toplanabilir.

3 — Her yıl 4 takımın küme düşmesi, Türkiye Ligine ağır bir suçlama anlamını taşır benim kişisel kanımca. Federasyon şikeyi önlemek için böyle bir yola başvurursa, uygulama şikeyi kamçılayacaktır.

> ## SORULAR
>
> 1 — TÜRKİYE BİRİNCİ LİGİNİN 20 TAKIMA ÇIKARILMASINI NASIL KARŞILIYORSUNUZ?
>
> 2 — İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ TÜRKİYE LİGLERİ BİRLEŞTİRİLİP BÖLGESEL BİR UYGULAMAYA GİDİLMESİ KONUSUNDA NELER DÜŞÜNÜYORSUNUZ?
>
> 3 — BİRİNCİ TÜRKİYE LİGİNDEN DÖRT TAKIM DÜŞÜRÜLÜP, DÖRT TAKIMIN YÜKSELTİLMESİNİN FAYDA VE ZARARLARI NELERDİR?

ABDURRAHMAN SUSUZLU (ALTAY KULÜBÜ BAŞKANI)

1 — Birinci Lig 20 takıma çıkarılmalıdır. Böylece maç adediyle birlikte kulüpleri ayakta tutan hasılat da artacaktır. Teknik yönden de yarar sağlar. Daha çok futbolcuya oynama olanağı sağlanır.

2 — Birleştirilmelidir. Böylece futbolumuz boğulmuş olduğu ayrıntılardan kurtulmuş olacaktır.

3 — Bu olumlu değildir. Çünkü bir kulüp büyük zorluklarla ve özverilerle çıktığı lige daha ısınmadan düşme korkusu içine itilir ve futboldan uzaklaşarak dikkatleri başka yönlere dönüşür.

ÇETİN KALKAN (GÖZTEPE KULÜBÜ ASBAŞKANI)

1 — Çıkarılmalı. Kulüplerin ve futbolcuların hareketli kalmaları uzamış olur.

2 — Birleştirilmelidir. Yararı, 1. Lige çıkma basamağının biri kalkacak ve Türk futbolunda büyük eksikliği duyulan hareket ve hızlanma başlayacaktır.

3 — Şikenin tamamiyle önlenmesi için büyük yarar sağlar. Tüm takımlar Birinci Lige çıkmak için yoğun bir çabaya girer ve de bundan futbolumuz büyük yarar sağlar.

YENER BARDAKÇI (BOLUSPOR KULÜP BAŞKANI)

1 — Birinci Türkiye Liginin 20 takıma çıkarılmasını yerinde bir görüş ve karar olarak kabul ediyorum. Futbolcular için uzun sezon yorucu olacak fakat yeni takımlar, 1. Türkiye Ligine yeni bir renk ve heyecan katacaklardır. Ayrıca yeni kent kulüpleri 1. Ligde oynamak olanağını kazanacak, fazla maç olduğu için maddi sorunlarımız biraz hafifleyecek. Onun için 1. Türkiye Liginin 20 takıma çıkarılmasını çok olumlu karşılıyorum.

— İkinci ve Üçüncü Lig birleştirilirse, futbol kalitesi yönünden faydalı olacaktır. 2. ve 3. Lig takımları fazla sayıdadır. Bu ligin en azında 2 grup halinde eşleşmesi gerekir.

3 — 20 takımlı Birinci Ligden 4 takımın düşecek olması, lige büyük bir heyecan ve mücadele getirecektir. Bu işe futbolumuza yeni hırslı futbolcular kazandıracaktır. Bu yarış içinde düşecek olan 4 takımın yerine çıkacak 4 takım da Birinci Ligde oynamak için bütün olanaklarını kullanacaktır. Bu durumda yeni kent takımları kazanılacak, düşmemek için ve küme çıkmak için mücadeleden gayet tabiidir ki, Türk futbolu kazanacaktır.

EDİP ÖZALTIN (ADANASPOR KULÜP BAŞKANI)

1 — Birinci Lig 20 takıma çıkarılmalıdır. Bunu olumlu karşılıyorum. Bunun yararları çok maç yapıldığında takımların gelirleri de artar. Tüm takımlar maç gelirleviyle yaşamaktadırlar.

2 — İkinci ve Üçüncü Ligin birleştirilmesine karşıyım. Üçüncü Lig'den bir takımın birden bire Birinci Lige çıkması takım içinde iyi olmaz. Ancak İkinci Ligden 4 takımın çıkması uygundur. Üçüncü Ligden 4 takım İkinci Lige çıkmalı, 4 takım düşmelidir. İkinci Lig ayrı, Üçüncü Lig ayrı olmalı.

3 — Birinci Ligden 4 takımın düşmesi bu yıl olmamak kaydıyla normaldir. Tabii ki 4 takım düşecek 4 takım çıkacaktır.»

DURAN ULAŞTIRICI (ADANA DEMİRSPOR KULÜBÜ BAŞKANI)

1 — Birinci Lig takımlarının 20'ye çıkarılması memleket sporunun lehine olur.

2 — İkinci ve Üçüncü Lig takımları birleştirilmelidir. İki grup halinde oynanmalıdır.

3 — Birinci Ligden 4 takımın bu yıl düşmesinin karşısındayım. Bu yıl 2 takım düşmeli, daha sonraki yıllarda tabiiki 4 takım çıkmalı 4 takım düşmelidir.»

SÜLEYMAN KURTCU (BURSASPOR KULÜP BAŞKANI)

1 — Yurdumuzda nüfus artışıyla orantılı olarak 16 takım sayısı çok az. Avrupa'da hemen her ülkede takım sayısı 20 iken bizde 16 oluşu futbolumuzu olumsuz yönde etkiliyor. Türkiye liglerinin gelecek sezondan itibaren 20 takım olmasını destekliyorum.

2 — İki lig birleştirilmeli ve bölgesel olmalı. Böylece kulüpler mali yönden futbolcularda yorgunluktan kısmen kurtulmuş olacaktır.

3 — Türkiye Liginde dört takımın küme düşmesi bütün kulüpleri tedirgin edecektir. Ancak Türk futbolu için çok yararlı olacağı inancındayım. Çünkü küme düşmemek için en az 8-9 takım mücadele verirken şampiyonluk içinde 5-6 takımın mücadelesi düşünülürse şike gibi kara leke ortadan kalkacak. Her takım ligde tutunabilmek için çok iyi çalışmak zorunda kalacak, böylece Türk futbolu büyük bir aşama kaydedecektir.

FEHMİ SAĞLAMER (SAMSUNSPOR KULÜP BAŞKANI)

1 — Avrupa'da bir çok ülkede iklim de müsait olmamasına rağmen 30-40 bin nüfuslu kent takımları Birinci Liglerin takım sayısının fazlalığından istifade ederek mücadele veriyorlar. Bizde neden olmasın. Kaldı ki, iklim şartları ve kentlerimizin nüfus oranı buna çok müsait. Ayrıca söylenmesi bile Türk futboluna leke düşüren «şikenin» önlenmesi açısından son derece yararlı olan takım sayısının 20'ye çıkmasını destekliyorum.

2 — Bölgesel olmak kaydıyla mutlaka birleştirilmelidir. Üçüncü Türkiye Liginin takımlara maddi külfet getirmekten başka yararı yok. Maçlarda çok küçük masrafları bile çıkaramayacak düşük hasılatlar elde ediliyor. En kısa zamanda birleştirilip Türk futbolu adına yararlı bir adım atılmalıdır.

3 — Türkiye Ligini yirmi takım olarak kabul edersek, dört takımın düşüp, dört takımın çıkması da son derece faydalı bir karar olacaktır. Türk futboluna yepyeni bir hava gelecektir.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (KIRIKKALESPOR KULÜP BAŞKANI)

1 — Avrupa'da nüfus kesafeti bizden dört kat daha az ülkelerde bile birinci lig 20 takımdır. Bizde de bu uygulamaya gidilmesi son derece faydalıdır. Kırıkkalespor'un kendi sahasında oynayacağı 8 fazla maçta elde edilecek hasılat 1,5-2 milyon liradır. Büyük şehirlerde ise bu hasılat 6-7 milyonu bulacaktır. Ayrıca monoton liglere böyle bir değişiklikle canlılık kazandırılacaktır. İç turizme hareket gelecektir.

2 — Uygulanması taraftarıyım.

A — Seyirci artar ve bilinçlenir,

B — Kümeler arasındaki kalite farkı azalır,

C — Her kulüp sporcu yetiştirmede kendi öz kaynağına döner,

D — Transferde astronomik rakamlar kalkar,

E — Bir futbolcunun günlük yiyeceğinin 400 lira olduğu düşünülürse deplasmanların kısalması harcamaları da azaltacağı düşüncesindeyim, «İkinci ve Üçüncü Liglerin birleştirilip bölgesel olarak iki gruba ayrılmasını her bakımdan tasvip ediyorum.»

F — Her takımın 1 nci Ligde oynama şansı artar.

3 — Dört takımın çıkıp, düşmesi gerçekten Türk futbolunu her türlü çirkin dedikodulardan kurtaracak, futbolumuz hayatiyet kazanacaktır.

Futbol federasyonu Başkanı Cemal Saltık, ligin 20 takıma çıkarılmasına karşı çıkıyor

Ankara (AA) — Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık, «Birinci Türkiye Liginin 20 takıma çıkarılmasını kesinlikle düşünmediklerini» söylemiştir.

Cemal Saltık, Birinci Ligdeki 12 kulüp başkanının, ligin 20 takımla oynanması yolunda «Federasyondan anlayış beklediklerini» bildirmeleri üzerine yaptığı açıklamada, böyle bir uygulamanın futbolumuzu olumsuz yönde etkileyecek, yersiz ve zamansız bir girişim olacağını savunmuştur.

Bu tür bir uygulama isteminin özellikle ligin alt sıralarında küme düşme tehlikesi yaşayan takımlardan gelebileceğini kaydeden Saltık, bu takımların kötü günler görmemesi için zamanında gerekli önlemi almaları gereğini hatırlatmış ve şöyle demiştir:

«Federasyon, kulüplerin arzusuna göre hareket eden bir kurum değildir. Onlar istiyor diye ligi 20 takıma çıkarmaya mecbur değiliz. Bu yıl 20 diyen bir dahaki seneye 22 veya 24 der. Bunun sakıncaları geçmiş yıllarda açıkça görülmüştür. Üstelik böyle bir uygulamanın federasyon olarak biz karşısındayız ve kesinlikle düşünmüyoruz.»

Sakarya Karadenizspor voleybol takımının 5 milli oyuncusu.

Karadenizspor Türkiye Anadolu Voleybol Kupası maçları için 5 milli oyuncusuna güveniyor

SAKARYA, (ABC) — Sakarya bölgesinin en kuvvetli voleybol ekibine sahip Karadenizspor Türkiye Anadolu Voleybol Kupası'nı kazanmak için kadrosunda beş milli sporcuyu büyük çabalar sarf ederek transfer etmeyi başarmış ve bunun da büyük faydalarını şimdiye kadar yapmış oldukları müsabakalarda bariz bir şekilde görmüştür.

Karadenizspor şimdiye kadar Anadolu Kupası'nda Zonguldak, Edirne, Denizli, Eskişehir, Kocaeli ekiplerini içerde ve dışarıda yenerek üçüncü turda boy göstermiştir.

Yöneticiler, bu başarının milli sporcuya borçlu olduklarını kesin bir dille ifade ederken, transfer ayında bu sporcuları almaya kalkışmalarında bir hayli tenkitlere uğradıklarını söylemişlerdir, millilerin başarılı maçlar çıkarması sonunda tüm çatlak seslerin kesildiğini belirten yöneticiler, bu kişilerin şimdi bu oyuncuları alkışladığını sözlerine eklemişlerdir.

Politika

SAHİBİ:
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER
YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: AYDIN ŞENESEN

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası
ABONE KOŞULLARI: Yurt İçi Yıllık 750 TL. - 6 aylık 400 TL.
3 aylık 200 TL. ● Yurt dışı Yıllık 900 TL. - 6 aylık 500 TL.
3 aylık 250 TL. ● Avrupa uçak fark olarak sayı için 6.50 TL. ek ücret alınır.
İLAN TARİFESİ: İstanbul Baskısı 100 TL. ● Yayın İlanları 50 TL. ● Bütün Türkiye ve Avrupa santimi 200 TL.

IMF'ye evet dendi

(Baştarafı 1. Sayfada) program kredisi açabileceği ortaya çıkmıştır.

Ankara'daki temaslarını 4 Mayıs'ta tamamlayan proje inceleme heyeti uzmanları daha sonra Erzurum ve Adana'ya gidecek, projeleri uygulama alanlarında incelemişlerdir.

AET'DEN ACİL YARDIM

Brüksel'de toplanan AET Dışişleri Bakanları, Türkiye'ye acil yardım yapılması görüşünü benimsemişler ancak yardımın miktarını saptamamışlardır. Bununla birlikte yapılan açıklamada yardımın, halen Türkiye'ye verilmekte olan 310 milyon hesap birimi (HB) (yaklaşık 403 milyon dolar) tutarındaki yardımdan «önemli miktarda yüksek» olacağı açıklanmıştır.

AET ülkeleri, bundan ayrı olarak, Türkiye'deki eğitim, sağlık ve altyapı hizmetleri için 75 milyon HB (yak. 97.5 milyon dolar) tutarında ek bir yardım verilmesini de kabul etmişlerdir.

Yetkililer, AET ülkelerinin yapacakları yardımın, (OECD) ülkelerinin Türkiye'ye yapmayı planladıkları 1.2 milyar dolarlık yardımın bir parçası olacağını ifade etmişlerdir. Aynı kaynaklar Türkiye'nin öngördüğü yardımın 8 milyar dolar düzeyinde olduğunu da öne sürmüşlerdir.

AET'nin 9 Dışişleri Bakanı, Türk işçilerine Ortak Pazar ülkelerinde serbest dolaşı mhakkı ve Ortak Pazar ülkeleri işçileriyle eşit sosyal haklar tanınmasını reddetmişlerdir. Bu konuda yöneltilen bu soruyu cevaplandıran bir yetkili, «konunun toplantıda ele alındığını ve ilerde tekrar görüşüleceğini» söylemekle yetinmiştir.

ABD SENATOSUNDA

ABD Senato Dış İlişkiler Komisyonu, Türkiye'ye 100 milyon dolar tutarında ekonomik yardım yapılmasını benimsemiştir.

Komisyon buna karşılık Carter yönetimince hazırlanan dış yardım programında ciddi kısıntılar yapmış ve yardım miktarını 109,6 milyon dolar indirmiştir. Komisyonun kesinti yapmadığı fasıllardan biri de Türkiye'ye yapılması öngörülen 100 milyon dolarlık yardımla ilgilidir.

Daha önceki oturumlarla yapılan kısıntılarla birlikte komisyonun, dış yardım programında yaptığı kesintiler toplamı 314 milyon doları bulmaktadır.

TSİP Nazilli ilçe binası

(Baştarafı 1. Sayfada) kiyönetim yasaklarına aykırı davranışta bulundukları gerekçesiyle gözaltına alınan 500 kişi dün salıverilmişlerdir.

A.A. muhabirinin Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı askeri mahkemesi yetkililerinden aldığı bilgiye göre, sorguları tamamlanan sanıklardan 500'ü bugün serbest bırakılmışlardır.

96 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Diyarbakır — Diyarbakır - Hakkari - Mardin - Siirt - Urfa illeri Sıkıyönetim Komutanlığı'nca, 26 Nisan'dan 8 Mayıs'a dek "1402 sayılı yasa gereği suç teşkil eden hususlardan dolayı" 96 kişinin gözaltına alındığı, bunlardan 19'unun tutuklandığı bildirilmiştir.

Sıkıyönetim Komutanlığı'nın konuya ilişkin bildirisi şöyledir:

"Diyarbakır - Hakkari - Mardin - Siirt ve Urfa illeri Sıkıyönetim Komutanlığı basın - yayın ve halkla ilişkiler şubesinden bildirilmiştir:

Basın bülteni numara: 1
Kapsadığı dönem: 26 Nisan 1979'dan 8 Mayıs 1979'a kadar:

Diyarbakır - Hakkari - Mardin - Siirt ve Urfa illeri Sıkıyönetim Komutanlığı bölgesindeki vatandaşlarımızın Sıkıyönetim yasaklarına, komutanlıkça yayınlanan bildirilerde istenen hususlara karşı gösterdikleri anlayış ve hizmetlerin yürütülmesindeki yardımları takdire layıktır.

Bununla beraber Sıkıyönetim ilanından bugüne kadar olan uygulamada, 1402 sayılı yasa gereği suç teşkil eden hususlardan dolayı:

96 kişi gözaltına alınmış olup, bunlardan 19'u tutuklanmıştır. Ele geçen silâh miktarı ise: 379 tabanca, 19 uzun namlulu tüfek, 407 şarjör, 9113 muhtelif çapta mermi, 3 el bombası, 19 adet dinamit kapsülü.

Sayın vatandaşlarımıza önemle duyurulur.

M. Cemaleddin Altınok
Korgeneral, 7'nci Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanı."

VELİOĞLU TOPRAĞA VERİLDİ

Ankara (A.A.) — Silâhlı üç kişi tarafından evinde öldürülen Mersin Ağır Ceza Hakimi Halit Velioğlu için, dün Adalet Bakanlığında bir tören düzenlenmiş ve daha sonra toprağa verilmiştir.

Velioğlu'nun Türk bayrağına sarılı ve üzerinde hakim cüppesi bulunan tabutu Adalet Bakanlığı önünde hazırlanan katafalka konmuş ve bir dakikalık saygı duruşunda bulunulmuştur. Saygı duruşundan sonra, adalet mensupları adına Mahmut Kılıç bir konuşma yapmıştır. Kılıç, konuşmasında, uzun bir süreden beri yargı organlarına yapılan saldırıları kınamıştır.

Bu yılki dış kaynak gereksimini

(Baştarafı 1. Sayfada) göre, IMF ile yapılacak «Stand-By» düzenlemesi sonucu toplam 275 milyon dolarlık bir olanak harekete geçirilirken, bunun 225 milyon dolarlık bölümünün 1979 yılında kullanılabileceği hesaplanmaktadır.

Batılı devletlerden 630 milyon dolar dolayında bir kredi beklenirken, yabancı bankaların katkısının 420 milyon dolar olacağı hesaplanmaktadır. Dış kaynak gereksiniminin geriye kalan bölümü ise OECD bünyesindeki ihracat kredileri garanti sisteminin çalıştırılmasıyla karşılanacaktır. Türkiye'nin yeniden garanti sistemi içine alınmasıyla 600 - 650 milyon dolarlık bir olanağın doğacağı öngörülmektedir.

DIŞ BORÇ ÖDEMELERİ

1979 yılında Türkiye'nin dış kaynak gereksiniminin 823 milyon doları sağlanmış, 1 milyar 907 milyon doları ise görüşme safhasında toplam 2 milyar 730 milyon dolar olurken, 1 milyar 565 milyon dolarlık dış borç ödemesi yapılacağı hesaplanmaktadır. Dış borç ödemelerinin 795 milyon doları faiz, 770 milyon doları ise ana para ödemelerinden oluşmaktadır.

Dış borç ödemelerinin 500 milyon dolarlık bölümü ocak-mayıs döneminde gerçekleştirilmiştir.

İTHALATTAKİ ARTIŞ

Maliye Bakanlığı'nın yeni ödemeler dengesi düzenlemesi, 1979 yılında ithalatın 6,6 milyar doları bulacağını öngörmektedir. İthalâtın 1979 yılı programı'nda 5 milyar dolar olarak saptanmasına karşın, gerçekleştirilen 600 milyon dolarlık artış büyük ölçüde ham petrol ve ürün fiyatlarındaki artıştan kaynaklanmıştır.

Maliye Bakanlığı'nın ödemeler dengesi düzenlemesinde işçi dövizi girişleri 1 milyar 150 milyon dolar olarak tahmin edilmektedir. Böylece, Türkiye'nin 1979 yılında toplam giderleri 7 milyar 310 milyon dolar, toplam gelirleri ise 4 milyar 400 milyon dolar düzeyinde hesaplanmaktadır.

Yazı müdürlerinin

(Baştarafı 1. Sayfada) Gümüşbaş yasanın gerçekleşmesinde katkıları bulunan tüm siyasi partilerin yöneticilerine, parlamenterlere basın emekçileri adına teşekkür etmiş, özetle şunları söylemiştir:

«Yıllardır tüm uyarı ve başvurularımıza karşın uygulanmasında ısrar edilen Anayasa ve temel insan haklarına aykırı bir durum, yeni yasa önerisinin kabulü ile tarihe karışmış, çağın gerçeklerine ters bir uygulama geride kalmıştır.

Yasanın Cumhurbaşkanımız tarafından onaylanması ve Resmi Gazete'de yayınlanmasından sonra halen cezaevlerinde bulunan gazeteci arkadaşlarımız salıverileceklerdir. Bu arkadaşlarımıza ve cezaevlerine girmek için sıralarını bekleyen tüm basın emekçilerine geçmiş olsun deriz. Ancak mücadelemiz burada bitmeyecektir. Şimdi sıra çağ dışı, insan haklarına ve düşünce özgürlüklerine karşı olan yasa maddelerinin uygulanmalarını ve düşüncelerin cezaevlerine konulmasını engellemeye gelmiştir.»

Öte yandan Parlamento Muhabirleri Derneği Başkanı Rafet Genç, Yönetim Kurulu adına yaptığı açıklamada, yazıişleri müdürlerine ilişkin yasanın TBMM'den kabul edilmesi nedeni ile Meclis'te grubu bulunan parti ve grup yöneticileri ile parlamenterlere teşekkür etmiştir.

Rafet Genç, yaptığı açıklamada şunları söylemiştir:

«Başkalarının yazılarından dolayı hapis cezasına çarptırılan yazıişleri müdürlerinin bu cezalarını paraya çevrilmesine ilişkin 4 partinin ortak olarak Meclise getirdiği yasa önerisi kesinleşmiştir.

Dört parti grup başkanvekili ve Parlamento Muhabirleri Derneği'nin ortak girişimleri sonucunda yüce meclislerden geçen yasa, Cumhurbaşkanının onayından ve Resmi Gazete'de yayınlanmasından sonra yürürlüğe girecektir.

Böylece, cezaevlerinde bulunan tutuklanmayı bekleyen ve yargılanan yazıişleri müdürü arkadaşlarımız bu yasadan yararlanacaklardır.

Günün koşulları gözönünde tutularak basında ileri bir adım sayılacak bu yasayı destekleyen CHP, AP, MSP ve MHP Grup Başkanvekilleri ile parlamenterlerine Parlamento Muhabirleri Derneği olarak teşekkürü bir borç biliriz.

Parlamento Muhabirleri Derneği, temelde Türk Ceza Yasası ve Basın Yasasının düşünce, inanç, basın özgürlüğünü kısıtlayan maddelerinin kaldırılmasından yana olmuştur. Vo olmaya devam edecektir. Demokratik parlamenter rejim içinde düşünce ve basın özgürlüğünün tam olarak gerçekleşmesinde şimdiye kadar sürdürdüğü çalışmayı bundan sonra da aynı tempoda sürdürmeye devam edecektir.»

İşgüzar'ı gensoruya boğdular

(Baştarafı 1. Sayfada) kadaşları tarafından verilen birinci gensoru önergesinde, «SSK fonlarının Bakanlar Kurulu kararnamesine rağmen bazı bankalara yatırıldığı ve veto yetkisinin kötüye kullanıldığı» öne sürülmüştür.

Ziraat Bankası ile İş Bankası'nın emeklilik işlemlerini yeterince yaptığı buna rağmen Vakıflar Bankası'nın bu işlemi yapmak için talepte bulunduğu kaydedilen önergede, şöyle denilmiştir:

«Bu talep yönetim kurulu tarafından reddedilmesine karşın, Bakan İşgüzar kanunun kendisine verdiği veto hakkını kullanarak Vakıflar Bankası'na 700 milyon lira civarında para yatırmaya kurumu zorlamıştır. Yine aynı usulle ve kurum yönetim kuruluna sorulmadan Yapı ve Kredi Bankası'na 600 milyon lira, Pamukbank'a 100 milyon lira, Şekerbank'a da 100 milyon lira yatırılmıştır. Genel Müdür re'sen Pamukbank'ın talebi üzerine yönetim kuruluna danışmadan adı geçen bankaya 50 milyon lira yatırılmasına ilişkin emir vermiştir. Bakan bunu veto etmemiştir.»

DİĞER GENSORU ÖNERGESİ

AP Tekirdağ Milletvekili Nihan İlgün ve arkadaşları tarafından verilen ikinci gensoru önergesinde ise, «Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'ın bazı hastane ve sağlık kolejleri inşaatlarında yapılan yolsuzluklara göz yumduğu» öne sürülmüştür.

«Eşrefpaşa'daki hastane, Boyabat Hastanesi, Sinop Hastanesi ve Sinop Hemşire Koleji inşaatları için toplam 520 milyon lira ihale bedeli tesbit edildiği bu inşaatlar için yapılan hafriyat işlemlerinde usulsüzlük yapıldığı» savunulan önergede şöyle denilmiştir:

«Bütün bu inşaatların hafriyatında toprak yakın mesafelere döküldüğü halde uzak mesafelere dökülmüş gibi gösterilerek hakediş raporu tanzim edilmiştir.

Ayrıca tüm bu inşaatlar, Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın akrabası olan müteahhit Ali Yıldız'a verilmiştir. Ali Yıldız'ın iki yıl öncesine kadar hiç bir varlık sahibi olmadığı bilinmektedir.»

SSK ESKİ GENEL MÜDÜRÜ YOLSUZLUK İDDİALARINI YALANLADI

Sosyal Sigortalar Kurumu eski Genel Müdürü ve eski Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Enginsu, dün yazılı bir açıklama yaparak kurum'da yolsuzluk olduğu yolundaki iddiaları yalanlamıştır.

Enginsu açıklamasında "İşlemlerin yürütülmesi yasal olmuştur. Sayın Bakanın, hiçbir şekilde ilgisi olmadığı gibi, tarafıma ve Yönetim Kurulu üyelerine herhangi bir telkini ve baskısı olmamıştır. Keza tarafımdan da Yönetim Kurulu üyelerine herhangi bir telkin mevzuu habis değildir" demiştir.

SSK Eski Genel Müdürü Enginsu açıklamasında daha sonra şunları kaydetmiştir:

"Bahis konusu Malatya Rant tesisleri, Üsküdar arsası ve ilaç fabrikası kurum mensupları tarafından yapılan ekspertiz raporlarına, Yönetim Kurulu üyelerinin topluca ve gruplar halinde mahallen yapılan inceleme ve araştırma sonunda yine Yönetim Kurulu kararlarına istinaden alınmıştır.

Bu işlemlerin yürütülmesi yasal olmuştur. Sayın Bakanın, hiç bir şekilde ilgisi olmadığı gibi, tarafıma ve Yönetim Kurulu üyelerine her hangi bir telkini ve baskısı olmamıştır. Keza tarafımdan da Yönetim Kurulu üyelerine herhangi bir telkin mevzuubahis değildir.

Genel Müdürlükçe hazırlanan tekliflerin tetkikinden anlaşılacağı üzere, (alınıp alınmayacağı, ve ne bedel üzerinden alınacağı) şeklinde kurula intikal ettirilmişitr.

Yukarıda izaha çalışılan hususlar muvacehesinde yasa ve usullere uygun olarak işlemler yürütülmüş bulunduğuna göre, konu tamamen politik bir havaya sokulmuş ve sayın bakanın yıpratılması amaçlanmıştır.

Kamuoyuna bir kere daha ifade etmek isterim ki, yürütülen işlemler yasalara, yönetmeliklere ve usullere uygun olarak yapılmıştır."

Demirel: Hükümet her türlü

(Baştarafı 1. Sayfada) «Vatan sathında fevkalede garip olaylar cereyan ediyor» diyen AP Genel Başkanı Demirel özetle şunları söylemiştir:

Her şey hızla gelişiyor, gelişme hep vehamet istikametindedir. 1523 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Bu sayıya dün akşam kapısı çalınarak kurşunlanmak suretiyle hayatına kıyılan Mersin Ağır Ceza Mahkemesi Reisi Hakim Halit Velioğlu dahil değildir. Bu bir faciadır. Hakim Velioğluna sıkılan kurşunlar Türkiye Cumhuriyeti devletinin kalbine sıkılmıştır. Türk hakiminin serbestçe ve vicdanıyla başbaşa kalarak karar vermesine mani olmak için hain ve kirli eller bir defa daha kana bulanmıştır. Bu olay 16 ayda Türkiye'nin nereden nereye geldiğinin acı bir işareti ve vehamet yolunun kilometre taşıdır.

Vatan sathında fevkalade garip olaylar cereyan ediyor. Hükümet yokluğu birçok yerlerde idarenin sorumsuz ellere geçmesine neden olmuştur. Hak hukuk adalet öylesine çiğnenmiştir ki vicdanlar kanamaktadır. Artık bu hükümet şunu yapmalı bunu yapmalıdır demekte fayda yoktur. Yapacakları kadar kötülüğü yapmışlardır. Ülke bir baştan bir başa yokluğun pençesine düşmüştür.»

Demirel, hükümetin denetimden kaçtığını da savunarak şunları söylemiştir:

«Hükümet denetimden kaçıyor karaborsa ve kaçakçılığı teşvikten sonra ayyuka çıkmış suiistimalleri örtbas etmeye kalkışmışlardır. Hükümeti hile ile ele geçirenler her sahada rüşvetin, suiistimalin alıp yürümesine diyecek bir şey bulamıyorlar, millete ait olan hükümeti gasbedenlerin başka şeyi zimmete geçirmesine ses çıkarabilmeleri mümkün değildir.

1 Mayıs kutlamalarına da değinen Demirel «İstanbul'da yasak olan şey İzmir'de serbest olmuştur. Yunanlıların denize döküldüğü yerde Türkiye'nin hainleri cirit atabilmiştir. Aynı akşam bu hükümetin İçişleri Bakanı bu çılgınlıkları yapanlara teşekkür etmiştir» şeklinde konuşmuştur.

DEMİREL BUGÜN İSTANBUL'DA

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, bugün İstanbul'a gelecektir.

Demirel, cumartesi günü İstanbul AP Gençlik Kolları il kongrsinde bulunacak ve bir konuşma yapacaktır.

AP Genel Başkanı, pazar günü de İstanbul AP Kadın Kolları genişletilmiş il divanı toplantısına katılacaktır.

Pazartesi günü Ankara'ya dönecek olan Demirel, 16 Mayıs çarşamba günü de Van'a gidecek ve Van'ın ilçelerinde konuşmalar yapacaktır.

Necdet Uğur

(Baştarafı 1. Sayfada) tından karşılanacaktır. 14 Mayıs günü Federal Almanya Eğitim ve Bilim Bakanı Schmude ve Eyalet Kültür Bakanı ile görüşmelerde bulunacak olan Uğur, 15 Mayıs'ta Türk çocuklarının bulunduğu bazı okulları ziyaret ettikten sonra, Berlin'e geçerek burada, Berlin Belediye Başkanı ile bir görüşme yapacaktır. 16 Mayıs günü Düseldorf'a gidecek olan Uğur, bu eyaletin Başbakanı ile bir görüşme yapacaktır. 17 Mayıs günü Münih'e gidecek olan Milli Eğitim Bakanı Uğur, Eğitim ve Kültür Bakanlığı yetkilileriyle bir görüşmede daha bulunacaktır.

18 Mayıs günü Federal Almanya Çalışma ve Düzen Bakanlığı yetkilileriyle, yabancı işçi ve ailelerinin entergasyon sorunlarıyla ilgili bir görüşme yapacak olan Uğur, aynı gün Türkiye'ye dönecektir.

Van'ın

(Baştarafı 1. Sayfada) Teker başkanlığında bir grubun, köy köy dolaşıp dağıttığı kitaplar çocuklar arasında büyük sevinç yaratmıştır. Bu arada Erciş ilçesinin üç köyünde de kitap dağıtımı yapılmıştır.

Türkeş

(Baştarafı 1. Sayfada) kuruluş olduğunu söylemiş, «Türk-İş'in siyasi partilere karşı bağımsız faaliyet göstermesini çok olumlu karşıladıklarını» belirtmiştir.

MHP Genel Başkanı Türkeş, işçi haklarının korunması için işkolu sayısının azaltılması ve sarı sendikacılığın ortadan kaldırılması görüşünde olduklarını iddia ederek, «Asgari geçim indiriminin bir an önce çıkartılması inancındayız» demiştir.

Türkeş, «Hükümetin Türk-İş'le yaptığı Toplumsal Anlaşmaya sadakat göstermediğini, verdiği sözü tutmadığını» ileri sürmüş ve «Türk-İş mensubu onbinlerce işçi işlerinden atılarak, sürgün edilerek mağdur edilmekte, yerlerine DİSK militanları alınmaktadır» şeklinde konuşmuştur.

DENİZCİER'İN KONUŞMASI

Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier de yaptığı konuşmada, yönetime yeni geldiklerinden henüz iş programı hazırlayamadıklarını bildirmiş, «Bütün partilerle şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da iyi bir diyalog içerisinde olmaya özen göstereceğiz. Zaten tüzüğümüz de bunu emreder» demiştir. Denizcier, işçi haklarını korumak için gerekli her çabayı göstereceklerini de sözlerine eklemiştir.

Bazı ürünlerin

(Baştarafı 1. Sayfada) nan bilgiye göre, Ticaret Bakanlığının talimatı üzerine, pamuk, üzüm, incir ve zeytinyağı destekleme alımlarıyla ilgili olarak 1979-80 sezonu destekleme alımları konusundaki önerileri içeren raporların hazırlığına başlanmıştır.

Yetkililer gerek TARİŞ, gerekse özel sektör tarafından hazırlanan sözkonusu raporların ay sonuna kadar bakanlığa gönderilmiş olacağını belirtmişler, şöyle demişlerdir:

«Bilindiği gibi pamuk, üzüm ve incir destekleme alımları genellikle Ağustos ayında zeytinyağı ile daha ileri aylarda yapılmaktadır.

Destekleme politikasının saptama çalışmaları, üreticinin alınterinin korunması ve emeğinin karşılığını tam alması için erkene alınmıştır. Bu çalışmalar ürünün idrakinden çok önce bitirilerek taban fiyatların açıklanması planlanmıştır. Böylece ürünün değer fiyatını önceden öğrenen üretici birtakım piyasa oyunlarına alet edilemeyecektir.»

Ecevit

(Baştarafı 1. Sayfada) Aytekin Kotil, CHP İstanbul İl Başkanı Erol Ünal ve diğer yetkililer uğurlamışlardır.

Ecevit ve beraberindeki heyetin 11 Mayıs Cuma günü Türkiye'ye döneceği bildirilmiştir.

Başbakan Ecevit'i Zürih'in Kloten Havaalanı'nda Türkiye'nin Bern Büyükelçisi Suat Bilgi, Türkiye'nin Avrupa Konseyi nezdindeki daimi temsilcisi Büyükelçi Semih Günver, İsviçre Dışişleri Bakanlığı yetkilisi ile Bern Büyükelçiliği mensupları karşılamışlardır.

Kloten Havaalanı'nın Şeref Salonu'nda bir süre dinlenen Başbakan Ecevit ve eşi Rahşan Ecevit ile beraberindekiler, daha sonra karayoluyla Avrupa Konseyi'nin merkezi olan Strasbourg'a hareket etmişlerdir.

Bengalli

(Baştarafı 3. Sayfada) nın ne tür bir uygulama başlatacağını merakla beklemektedirler. Sık sık haklarını almak için gösteriler düzenleyen, çevrelerinde yaşayanlarla başları derde giren, polis tarafından tutuklanan ya da polisle çatışan, ve hatta Ulusal Cephe'nin saldırılarına uğrayan Bengalliler seslerini Thatcher'e duyurabilecekler mi?

İspanya - AET

(Baştarafı 3. Sayfada) 9,86'dan % 7 ila 8'e indirmeyi kararlaştırdığı hakkında bilgi verdiğini söylemiştir.

Sotelo, herşey yolunda gittiği takdirde İspanya'nın üç ya da dört yıla kadar AET'ye tam üye olabileceğini, daha sonra diğer ülkelerin seviyesine ulaşmak için beş ila on yıllık bir geçiş döneminden geçebileceğini kaydetmiştir.

Brezilya'nın

(Baştarafı 3. Sayfada) haft ag, Credit Lyonnsis Sa, Long-Trem Credit Bank Of Japon ve Europen Brazilian Bank.

400 milyo ndolarlık kredi iki bölüm halinde geri ödenecektir. 360 milyon dolarlık bir bölümünün geri ödeme süresi 6 yılı ödemesiz olmak üzere 12 yıl olarak, 40 milyon dolarlık diğer bölümünün ise 5 yılı ödemesiz olmak üzere 10 yıl olarak saptanmıştır.

Evren

(Baştarafı 1. Sayfada) ma sabahı uçakla Belçika'ya gidecektir.

Akmandor, bu toplantıdan önce, 14 Mayıs Pazartesi günü Brüksel'de NATO'nun Avrupa Grubu üyesi 11 ülkenin Savunma Bakanlarının yapacakları toplantıya başkanlık edecektir.

NATO'nun Avrupa Grubu üyesi ülkeler Savunma Bakanlarının yapacakları toplantıda, anılan ülkelerin bu yılın içinde satın almayı planladıkları silahların listesi gözden geçirilecektir. Toplantıda ayrıca, Batılı Avrupa ülkeleri ordularında (FH 70 Howitzer) toplarının kullanılmaya başlanması konusu da ele alınacaktır.

NATO kuvvetlerinin taktik amaçlarla bir ülkeden ötekine geçiş konusunun da üzerinde durulacağı NATO Avrupa Grubu üyesi ülkeler Savunma Bakanları toplantısında, tanksavar silahlar ile bu nitelikli silah sistemlerinin hızla geliştirilmesi için önlemler de saptanacaktır.

Mısırla olan

(Baştarafı 3. Sayfada) Helikopterlerin kaçırılması için hazırlanan «Kum fırtınası operasyonu» şöyle gerçekleştirilmiştir:

Şiraz ve Abadan kentindeki «Briston Şirketi» pilotlarına gizli bir mesaj gönderilmiş ve İranlı nöbetçileri aldatarak helikopterler için kalkış izni almaları istenmiştir. Alanlardan kalkan helikopterler önce Basra'ya sonra da Dubai'ye getirilmişlerdir. Dubai'de sökülen helikopterler, daha önce buraya gönderilen Boeing 747 Jumbo Jetlere yüklenmiş ve Lüksemburg'a getirilmişler, buradan Manş Denizine kadar karayolu ile ve İngiltere'ye feribotlarla taşınmışlardır.

Operasyonun ne zaman düzenlendiği konusunda açıklama yapmayan Daily Express Gazetesinin haberi Briston Şirketince yayınlanmamıştır.

21 KİŞİ KURŞUNA DİZİLDİ

İran'da, Şah döneminde görev yapmış yüksek kademedeki yönetici, bakan ve milletvekillerinden oluşan 21 kişi, salı günü sabaha karşı Tahran'da kurşuna dizilmişlerdir. Kurşuna dizilenler arasında, eski Meclis Başkanı Cevat Saed, eski enformasyon Bakanı Gulam Rıza Kiyanpur ve eski Milli Eğitim Bakanı Rıza Amali Tahrani de bulunmaktadır.

İdam edilen öteki 18 kişi ise İran Ordusunda Şah döneminde görev yapmış subaylarla Gizli Polis Örgütü (SAVAK) ajanlarıdır.

Başbakan Thatcher

(Baştarafı 3. Sayfada) rede hazırlanabileceği konusunda iyimser olduklarını söylemiştir.

Amerikalı Senatör Muskie, Federal Almanya'yla ülkesinin, Türkiye'ye yardım sağlanmasında önemli çıkarları bulunduğunu belirtmiştir.

Birleşik Amerika Senatosu Bütçe Komisyonu Başkanı Muskie, bazı ülkelere sağlanacak ekonomik yardım, ekonomik sorunlar ve enerji bunalımı konusunda çeşitli Avrupa ülkelerinde temaslarda bulunmak üzere Birleşik Amerika Başkanı İimmy Carter tarafından görevlendirilmişti.

İSTANBUL (6) NCI İCRA MEMURLUĞUNDAN İLÂNEN TEBLİGAT

Dosya No: 1979/914

Borçlu: 1 — Atay Ceyişkar — Ceyişkar Elektrik Mağazası. Bankalar Okçumusa Cad. No: 83 Karaköy/İstanbul.

2 — Suphi İzzet Gökdemir (Aynı adres)

Yapı ve Kredi Bankası A. Ş. tarafından 43.721.55 lira alacağın tahsili için aleyhinize yapılan icra takibinde gönderilen (49) Örnek No.lu ödeme emri tebliğ edilmemiş ve zabıta tahkikatı neticesinde de yeni adresinizin tesbitine imkân bulunmadığından ödeme emrinin ilânen tebliğine karar verilmiştir.

Yukarda yazılı borcunuzu masrafları ile birlikte kanuni süreye (30) gün ilâvesiyle (37) gün içinde ödemeniz borcun tamamına veya bir kısmına veya alacaklının takibat hakkına veya imzaya bir itirazınız olursa yine (37) gün içinde açıkça bildirmeniz aksi halde senedin sizden sadır olmuş sayılacağı, imzayı reddettiğiniz takdirde merci önünde yapılacak duruşmada hazır bulunmanız bulunmadığınız takdirde itirazınızın kaldırılacağı 74. ncü madde mucibince mal beyanında bulunmanız, borç ödenmez veya itiraz edilmezse cebri icraya devam edileceği, takibe itiraz ettiğiniz takdirde itirazla birlikte tebliğ giderlerini ödemeniz aksi halde itiraz etmemiş sayılacağınız ödeme emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur.

basın basın - 349